

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมາภิไயพระมหาชนกตรี ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๖

วันที่ ๓๑ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	นายธีรยุทธ สุวรรณเกษร	ผู้ร้อง
	นายพิรา ลิ้มเจริญรัตน์ หัวหน้าพรครก้าวไกล ที่ ๑	
	พรครก้าวไกล ที่ ๒	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

นายธีรยุทธ สุวรรณเกษร (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ นายพิรา ลิ้มเจริญรัตน์ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) หัวหน้าพรครก้าวไกลในขณะนั้น และพรครก้าวไกล (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ร่วมกันเสนอร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ยื่นต่อ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยร่างมาตรา ๔ “ให้ยกเลิก มาตรา ๑๑๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๗” และร่างมาตรา ๖ “ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลักษณะ ๑/๒ ความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติของพระมหาชนกตรี พระราชนี รัชทายาท และเกียรติยศของผู้สำเร็จ ราชการแทนพระองค์ มาตรา ๑๓๔/๕ มาตรา ๑๓๔/๖ มาตรา ๑๓๔/๗ มาตรา ๑๓๔/๘ และ

มาตรา ๓๕/๙ ในภาค ๒ ความผิด แห่งประมวลกฎหมายอาญา” และแก้ไขหมวดความผิด จากเดิม บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด ๑ ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชนี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เป็นหมวด ๔ ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ เป็นการลดสถานะความคุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ และแก้ไขอัตราโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ จากเดิมที่บัญญัติว่า “ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชนี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวังโหงจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี” เป็นให้เพิ่มความว่า “มาตรา ๓๕/๕ ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตร้ายพระมหากษัตริย์ ต้องระวังโหงจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และ “มาตรา ๓๕/๖ ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตร้ายพระราชนี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวังโหงจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เป็นการเสนอให้ความผิดตามมาตรา ๑๖ มีระหว่างโหงน้อยกว่าระหว่างโหงในความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ ซึ่งมีระหว่างโหงจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท และร่างมาตรา ๖ ให้เพิ่มความว่า มาตรา ๓๕/๗ “ผู้ใดติชม แสดงความคิดเห็น หรือแสดงข้อความโดยสุจริต เพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อธำรงไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ผู้นั้นไม่มีความผิดตามมาตรา ๓๕/๕ และมาตรา ๓๕/๖” และมาตรา ๓๕/๘ วรรคหนึ่ง “ความผิดฐานในลักษณะนี้ถ้าผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำการความผิดพิสูจน์ได้ว่าข้อเท็จจริงเป็นความผิดนั้นเป็นความจริง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ” เป็นการเปิดช่องให้บุคคลทั่วไปกล่าวถ่วงพระราชนิยมโดยการวิพากษ์วิจารณ์พระมหากษัตริย์ พระราชนี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ โดยไม่มีความผิดหรือไม่ต้องรับโทษใด ๆ และให้เพิ่มความในมาตรา ๓๕/๙ วรรคหนึ่ง “ความผิดฐานในลักษณะนี้เป็นความผิดอันยอมความได้” และวรรคสอง “ให้สำนักพระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติของพระมหากษัตริย์ พระราชนี รัชทายาท และเกียรติศักดิ์ของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” เป็นการเสนอให้ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ เป็นความผิดอันยอมความได้เช่นเดียวกับความผิดฐานหมิ่นประมาทบุคคลทั่วไปโดยให้สำนักพระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์และเป็นผู้เสียหายเท่านั้น

ระหว่างการหาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องทั้งสอง เสนอให้ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ซึ่งมีเนื้อหาห้ามองเดียวกับ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐาน หมิ่นประมาท) โดยกำหนดเป็นนโยบายของพระคู่ถูกร้องที่ ๒ และดำเนินการรณรงค์เรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เช่น เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ปราศรัยบนเวทีของพระคู่ถูกร้องที่ ๒ ที่สวนสาธารณะเทศบาลนครแรมจังบัง จังหวัดชลบุรี ยืนยันนโยบายของพระคู่ถูกร้องที่ ๒ กิจกรรมบนเวทีมีข้อความว่า “คุณคิดว่า ม.๑๑๒ สมควรยกเลิกหรือแก้ไข” ผู้ถูกร้องที่ ๑ นำสติกเกอร์สีแดงปิดลงในช่อง “ยกเลิก” และภาพข้างหลัง เรื่อง “ตะวัน – แบบ ชื่นเวทีก้าวไกล ตามจะแก้ไขหรือยกเลิก ๑๑๒ พิรา ตอบพร้อมขอโทษ” เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ อภิปรายในรายการ “เวทีเดเบตเลือกตั้ง ๖๖” เผยแพร่โดยไทยรัฐทีวีออนไลน์ ทางเว็บไซต์ยูทูบ นาทีที่ ๐.๐๑ – ๐.๔๙ ว่า “... ประเทศไทย คือ การลดโภช ๓ ถึง ๑๕ ปี นี้เท่ากับการฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา อันนี้ผมคิดว่าโภชมันสูงไป สามารถลดลงมาได้อยู่ที่ประมาณ ๑ ปี อันที่สองก็คือคนฟ้องร้องจะเป็นครึ่กไม่ได้ ก็ต้องเป็นสำนักพระราชเลขของพระองค์ที่จะให้ฟ้อง อันที่สามก็คือเรื่องการที่พอยู่ในหมวดของความมั่นคงทำให้ดูลพินิจของศาลก็ได้ ในการที่จะใช้ ในการที่จะบังคับใช้มีปัญหา ก็ต้องแยกออกมา ...” เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ อภิปรายในรายการ “หมวดรัฐ ประเทศไทย ประเด็น ม. ๑๑๒ เสรีพิศุทธ์ ขอร่วมดีเบต” เผยแพร่โดยเดอะสแตนดาร์ด ทางเว็บไซต์ยูทูบ นาทีที่ ๔.๐๐ – ๔.๒๕ ว่า “... เราต้องการแก้ไขที่จะแตกต่างจากคุณหมอทั้งหมด ๓ เรื่อง ด้วยกันครับ อันที่หนึ่ง ก็คือโภช ๓ ปี ถึง ๑๕ ปี เท่ากับการฆ่าคนโดยไม่เจตนาและเป็นกฎหมายที่คุ้มครองประมุขที่ร้ายแรงที่สุดในโลก ถ้าไม่ใช่ที่สุด ผมไปดูมายังหาไม่เจอกันดันไม่ได้ เราต้องการลดโภชมาให้เหลือแค่ ๑ ปี อันที่สองครึ่กฟ้องก็ได้ ครัวที่จะให้สำนักพระราชวังเป็นคนฟ้อง อันที่สาม ก็คือเอาออกจากหมวดหมู่ความมั่นคง เพื่อที่จะให้โอกาสในการพิสูจน์สันนิษฐานว่าบริสุทธิ์ไว้ก่อนเกิดขึ้นในประเทศไทย ...” เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และพระคู่ถูกร้องที่ ๒ ลงนามข้อตกลงร่วมในการจัดตั้งรัฐบาล (MOU) เผยแพร่โดยสำนักข่าวไทย ทางเว็บไซต์ยูทูบ นาทีที่ ๑๕.๓๘ – ๑๖.๐๙ ว่า “... การยื่นแก้ไข ม. ๑๑๒ นั้ครับ แล้วก็การที่จะให้มีการอภิปรายกันในสภานะครับ แล้วก็รวมถึงการหาญุติเกี่ยวกับปัญหา ม. ๑๑๒ พระคู่ก้าวไกลก็ยังยืนยันที่จะทำอยู่นั้นคับ เมื่อกุมภาพ ๖๔ เราก็ได้ยื่นเข้าไป

สู่สถาแล้วนั้ครับ แต่ก็ไม่มีการบรรจุ แต่ครั้นนี้นั้นครับ ผู้คนดูว่าจะประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ยังมีการยื่นอยู่ โดยการดำเนินการของพระคร้าวไกครับ ...” และเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวประจำเอชบีดีวันออกเนียงให้ของสำนักข่าวต่างประเทศ (BBC) ในหัวข้อ “พิธา ลี้มเจริญรัตน์ ไม่ใช่นักกฎหมายในแบบคุณ” เพย์แพรโดย บีบีซี นิวส์ไทย ทางเว็บไซต์ ยูทูบ มีการแปลบทสัมภาษณ์เป็นภาษาไทยท้ายคลิปถึงนโยบายการแก้ไขกฎหมายที่มีผลกระทบเด่นๆ ภาพว่า “... เพราะนั้นคือสิ่งที่เราสัญญา กับประชาชนไว้ เรา มีฉันหมายติดมากพอก เราได้รับคำแนะนำเสียงจากประชาชน ๑๔ ล้านคน พากเข้าใจ มันชัดเจนและโปรดิสไว้ นี่เป็นหนึ่งในเป้าหมายที่เราต้องการ ผลักดัน ...” และเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ นายสนธิ ลิ้มทองกุล มีความเห็นในรายการ “สนธิทอล์ค บีบีซีชง พิธาตอบ : Sondhitalk (ผู้燮่าเล่าเรื่อง)” เพย์แพรทางเว็บไซต์ยูทูบ ว่า “... เหตุใดพระครองไม่ยุติการผลักดันเรื่องนี้ นายพิธาตอบคำถามนี้กับโภนาธาน เชด ว่า เป็นนโยบายที่พระครองให้สัญญา กับประชาชน และจากการเลือกตั้งที่ผ่านมาประชาชนยังคงคะแนนให้กับพระคร้าวไก เป็นจำนวนถึง ๑๔ ล้านเสียง อีกด้วย ...”

ผู้ร้องเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑๙/๒๕๖๔ วินิจฉัยว่า สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยเป็นเสาหลักสำคัญที่จะขาดเสียไม่ได้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การกระทำใดที่มีเจตนาเพื่อทำลายหรือทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ต้องสิ้นสลายไป ไม่ว่าจะโดยวิธีการพูด การเขียน หรือการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลเป็นการบ่อนทำลาย ด้วยคุณค่า หรือทำให้อ่อนแอง ย่อมแสดงให้เห็นถึงการมีเจตนาเพื่อล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนั้น การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเรียกร้องให้มีการยกเลิกกฎหมายที่ห้ามผู้ใดล่วงละเมิด หมิ่นประมาท หมิ่นพระบรมเดชานุภาพสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งการแก้ไขรัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าวจะส่งผลให้สถาบันพระมหากษัตริย์ไม่อยู่ในสถานะที่ควรสักการะอันนำไปสู่การสร้างความบั่นป่วนและความกระด้างกระเดืองในหมู่ประชาชนเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพที่เกินความพอเหมาะสม ไม่ผลกระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และจะนำไปสู่การบ่อนทำลายการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ บัญญัติให้คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพัน

รัฐสภา คณารัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว
จึงมีผลผูกพันให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยคดีนี้ เช่นเดียวกัน

เมื่อการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด
การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และ
เสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ เพื่อกระทำการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. และใช้เป็นนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการกระทำ
โดยมีเจตนาเพื่อเป็นการบ่อนทำลาย ด้วยคุณค่าสถาบันพระมหากษัตริย์ และมุ่งหมายผลประโยชน์
ทางการเมืองโดยไม่คำนึงถึงหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข เป็นอันตรายต่อกลไน์ ความมั่นคงของรัฐ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙
วรรคหนึ่ง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เพื่อขอให้อัยการสูงสุด
ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสิ่งการให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเลิกการกระทำ แต่อัยการสูงสุด
มิได้ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสาม
ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙
๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเลิกการกระทำเพื่อให้มีการยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๑๑๒

๓. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเลิกการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์
การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น เพื่อให้มีการยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๑๑๒ และให้เลิกการกระทำดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้ร้องยื่นคำร้องเพิ่มเติม สรุปได้ว่า การที่ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายด้านนี้) ซึ่งผู้ถูกร้องทั้งสองยื่นต่อประธาน
สภาพัฒนาราชภูมิ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ไม่ได้รับการพิจารณาในสภาพัฒนาราชภูมิ เนื่องจาก

นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ ๑ ในขณะนั้น เป็นผู้พิจารณาเบียบ-varะ มีความเห็นว่า ร่างกฎหมายดังกล่าวอาจมีปัญหาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงส่งกลับไปให้ ผู้ถูกร้องทั้งสองแก้ไข แต่ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ได้ดำเนินการ และนายชัยรัช ตุลาราน เลขาธิการพรรค ผู้ถูกร้องที่ ๒ ในขณะนั้น ให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองยังคงมีความประสงค์จะยกเลิก ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ให้สำเร็จ แม้ว่าในระหว่างการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สมาชิกรัฐสภาจะอภิปรายไม่เห็นด้วยกับการเสนอโดยบานนี้ก็ตาม

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสาร ประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสอง เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ หรือไม่ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรคสอง แล้ว แต่อัยการสูงสุดมิได้ดำเนินการตามที่ร้องขอภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรคสาม ที่ผู้ร้องจะยื่นคำร้องโดยตรง ต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ จึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย ให้ผู้ถูกร้องทั้งสองยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา แจ้งอัยการสูงสุดว่าหากอัยการสูงสุดได้รับพยานหลักฐานใดเพิ่มเติม ให้จัดส่งศาลรัฐธรรมนูญโดยเร็ว

อัยการสูงสุดจัดส่งข้อมูลพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ นายพิจารณ์ เขาวพัฒนาวงศ์ นายธีรัชชัย พันธุ์มาศ นางสาวญาณธิชา บัวเพื่อน นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี นางสาวเบญจ่า แสงจันทร์ พันตำรวจตรี ชาลิต เลาหอุดมพันธ์ นายนิติพล ผิวเหมาะ นายเท่าพิพพ ลิ้มจิตกร นายณัฐชา บุญเชยอินสวัสดิ์ นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล นายปดิพัทธ์ สันติภาดา นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร นายนริญญา ช่วยเกตุ คีริตัน พนัสนิเวศวุฒิ บัวประทุม นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ นางสาวณธิภัสร์ กุลเศรษฐีสิทธิ์ นางสาวสุทธารรณ สุบรรณ ณ อยุธยา นายวราภพ วิริยะโรจน์ นายคำพอง เทพาคำ นายสมเกียรติ ถนนสินธุ นายทองแดง เบญจจะปัก นายจิรภูร ทองสุวรรณ นายจัรัส คุ้มไข่น้ำ นายสุเทพ อุ่น นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์ นายอภิชาต ศิริสุนทร นายองค์การ

ข้อบุตร พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนันดา นายณัฐพล สีบศักดิ์วงศ์ นายศักดินัย นุ่มนหนู นายมานพ คีรีภูวดล นายวาราไย อัศวรุ่งเรือง นางสาววรรณวิภา ไม้สน นายวีโรจน์ ลักษณาอดิศร นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ นายทวีศักดิ์ ทักษิณ นายสมชาย ผ่องชลจิต นายนมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล นายวุฒินันท์ บุญชู นายรังสิมันต์ rome และนายสุรవาท ทองบุ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัด พรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ทั้งหมดรวมจำนวน ๔๔ คน เป็นผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) แต่ไม่ได้รับ การบรรจุในวาระการประชุมสภาพผู้แทนราษฎร เนื่องจากประธานสภาพผู้แทนราษฎรพิจารณาว่า ข้อความในมาตรา ๑๓๕/๑ และมาตรา ๑๓๕/๔ (ร่างมาตรา ๖) อาจเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ถือเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีข้อบกพร่อง ให้ผู้เสนอที่ลงชื่อไว้ทุกคนร่วมลงชื่อ ขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติตามข้อบังคับการประชุมสภาพผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๑ และข้อ ๑๑๒ และปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ร้องโดยยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ขอให้ตรวจสอบกรณีผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการ เพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และยังดำเนินการต่อเนื่อง เป็นการกระทำอันอาจเป็น ปฏิบัติที่ต่อการปگครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระราชการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๒) แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งไม่รับคำร้อง

ผู้ถูกร้องทั้งสองยื่นคำร้อง ขอขยายระยะเวลาการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ๒ ครั้ง ครั้งละ ๓๐ วัน นับจากวันครบกำหนดยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอ ผู้ถูกร้องทั้งสองยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ มีองค์ประกอบภายนอกคือ “การใช้สิทธิหรือเสรีภาพ” และ มีเจตนาพิเศษคือ “เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” การกระทำที่เป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ต้องเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพโดยมีเจตนาพิเศษเพื่อทำลายให้หมดสิ้นไปซึ่งการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ของสมาชิก

- ๙ -

สภាភັແທນຣາຍກວດພຣຄູ່ຄຸກຮອງທີ ๒ ເປັນກະຮະທຳຕາມໜ້າທີ່ແລະ ອຳນາຈຂອງສາມາຊີກສະພັຟແທນ
ຣາຍກວດຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ມາຕຣາ ๑๓๓ ວຣຄ໌ນິ່ງ (๒) ເປັນກະບວນການນິຕີບໍ່ຢູ່ຕື່ທີ່ຕ້ອງມີກາຣຄາເຖິງ
ອົກປາຍ ປຶ້ງຕ້ອງມີກາຣປັບປຸງເປົ້າຢືນແປລັງ ແລະ ຕ້ອງຝ່ານຄວາມເຫັນຂອບຂອງສະພັຟແທນຣາຍກວດ ແລະ
ວຸ່ມສະພາຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ມາຕຣາ ๑๓๖ ແລະ ມາຕຣາ ๑๓๗ ແລະ ພຣະມາກັບຕົ້ນຮູ້ທີ່ໄວ້ປຶ້ງພຣະຣາຊ່ອນາຈ
ໃນກາຣຍັບຍື່ງຮ່າງກວ່າມຍາມຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ມາຕຣາ ๑๔៦ ອີກໜັ້ນນິ່ງ ທີ່ຮ້ອທາກຮ່າງກວ່າມຍາມຝ່ານກລໄກ
ກາຣຕວຈສອບໂດຍຝ່າຍນິຕີບໍ່ຢູ່ຕື່ແລ້ວ ສາລຮູ້ຮຽມນູ້ມູນຢູ່ມື້ນ້າທີ່ແລະ ອຳນາຈໃນກາຣຕວຈສອບຄວາມຂອບ
ດ້ວຍຮູ້ຮຽມນູ້ມູນຂອງກວ່າມຍາມທີ່ຮ້ອທາກຮ່າງກວ່າມໄດ້ຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ມາຕຣາ ๒๑๐ ວຣຄ໌ນິ່ງ (๑)
ອີກທີ່ປະມວລກວ່າມຍາມອາງຸາ ມາຕຣາ ๑๑២ ໄນໃໝ່ທກວ່າມຍາມທີ່ກໍາທັນດຽບແບກປັກຄອງຂອງຮູ້ ກາຣແກ້ໄຂ
ເພີ່ມເຕີມກວ່າມຍາມທີ່ດັ່ງກ່າວຍ່ອມໄໝກະທບທີ່ໃຫ້ຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ມາຕຣາ ๑ ແລະ ມາຕຣາ ๒ ສິ້ນໄປ ແລະ
ໄມ້ມີຜລກະທບລິດຮອນພຣະຣາຊສະພາະ ແລະ ພຣະຣາຊ່ອນາຈຂອງພຣະມາກັບຕົ້ນຮູ້ທີ່ຮັບຮອງໄວ້ໂດຍ
ຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ໄມວດ ๒ ພຣະມາກັບຕົ້ນຮູ້ ມາຕຣາ ๖ ຄື່ມາຕຣາ ๒๔

๒. ຕາມຫລັກກາຣປັກຄອງເສີ່ປະຈຸບັນໄຕຍ ສາມາຊີກສະພັຟແທນຣາຍກວດເປັນຜັຟແທນຂອງປະຊາຊົນ
ມື້ນ້າທີ່ຂັບເຄີ່ອນນີ້ຍາຍທີ່ຫາເສີ່ຍິງໄວ້ ກາຣທີ່ສາມາຊີກສະພັຟແທນຣາຍກວດເຂົ້າຂໍ້ເສັນອ່າງກວ່າມຍາມ
ຕາມນີ້ຍາຍທີ່ໃຫ້ໄວ້ກັບປະຊາຊົນຍ່ອມເປັນກາຣແສດງອອກຈຶ່ງຄວາມຄົດເຫັນຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍກະທຳ
ຝ່ານສາມາຊີກສະພັຟແທນຣາຍກວດດ້ວຍວິກິດທາງຮູ້ສະກາ ປຶ້ງຮູ້ຮຽມນູ້ມູນໃຫ້ຄວາມຄຸ້ມຄອງເສີ່ປະຈຸບັນໃນກາຣແສດງ
ຄວາມຄົດເຫັນຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ມາຕຣາ ๓๔ ວຣຄ໌ນິ່ງ ເນື່ອໄໝມີບໍ່ທັງນູ້ທີ່ຕ່າງໆ ເພື່ອຫ້າມມີໃຫ້ສາມາຊີກສະພັຟແທນຣາຍກວດເສັນອ່າງກວ່າມຍາມ
ກາຣໃໝ່ອ່ານາຈເຂົ້າແທກແສງກາຣກະທຳທາງນິຕີບໍ່ຢູ່ຕື່ຈຶ່ງເປັນກາຣກະທບລິດຮອນເສີ່ປະຈຸບັນໃນກາຣແສດງຄວາມຄົດເຫັນຂອງປະຊາຊົນ

ຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ມາຕຣາ ๔៥ ວຣຄ໌ນິ່ງ ບໍ່ຢູ່ຕື່ໃຫ້ກາຣໃໝ່ສີທີ່ໃຫ້ເສີ່ປະຈຸບັນ ເປັນກາຣລົມລ້າງ
ຕ້ອງເປັນກະຮະທຳຂອງ “ບຸຄຄລ” ໄນຮ່ວມເຖິງ “ພຣຄກາເມື່ອງ” ກາຣເສັນອ່າງກວ່າມຍາມຂອງສາມາຊີກ
ສະພັຟແທນຣາຍກວດສັກພຣຄູ່ຄຸກຮອງທີ ๒ ເປັນກາຣໃໝ່ໜ້າທີ່ແລະ ອຳນາຈໃນຈູ້ນະສາມາຊີກສະພັຟແທນຣາຍກວດ
ປຶ້ງຕ້ອງໄໝ່ຕົກອູ່ໃຫ້ອານົມຕົມອົບໝາຍທີ່ໂຄຮອບຈຳຈາກພຣຄູ່ຄຸກຮອງທີ ๒ ຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ມາຕຣາ ๑๑៥

๓. ກາຣແກ້ໄຂປະມວລກວ່າມຍາມອາງຸາ ມາຕຣາ ๑๑២ ເປັນກະບວນກາຣທີ່ຈຳເປັນຕ່ອງກາຣກະທາ
ສະພາະອັນເປັນທີ່ເຄີຍສັກກາຣະຂອງພຣະມາກັບຕົ້ນຮູ້ ກວ່າມຍາມທີ່ດັ່ງກ່າວຢູ່ກຳນົດໃຫ້ເປັນເຄື່ອງມື້ອ
ທາງກາຣເມື່ອໃນກາຣປະປາມປະຊາຊົນ ທີ່ໃຫ້ສະບັບພຣະມາກັບຕົ້ນຮູ້ ທີ່ສັງລົງມາເປັນຄູ່ຂັດແຍ້ງກັບ

ประชาชน กระทรวงต่อสถานะอันเป็นที่เคารพสักการะอย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งมีความพยายามแก้ไข ปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ มาแล้ว เช่น เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการป้องดองแห่งชาติ (คศป.) จัดทำรายงาน ความเห็นต่อสถานการณ์ปัญหาของบทบัญญัติและการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒

๔. เมรัชธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพัน คดีอื่นก็ตาม แต่ต้องมีประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในคดีเป็นประเด็นเดียวกันด้วย เมื่อข้อเท็จจริง และพฤติกรรมนั้นในคดีตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๙/๒๕๖๔ เป็นเรื่องการชุมนุมเพื่อเรียกร้อง ให้มีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยการยื่นข้อเรียกร้อง ๑๐ ประการ ให้ยกเลิก รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ แต่ประเด็นแห่งคดีนี้เป็นกรณีที่ สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรครัฐบาลร้องที่ ๒ เสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ อันเป็นการกระทำการนิติบัญญัติ ข้อเท็จจริงของทั้งสองคดีจึงแตกต่างกัน คำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๙/๒๕๖๔ ไม่มีผลให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องผูกพันตามด้วย

๕. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไข เกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ไม่ใช่ร่างกฎหมายที่เสนอเพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ เนื่องจากมีการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ การเสนอเปลี่ยนแปลงเลขมาตราเป็นการ จัดหมวดหมู่กฎหมายใหม่ให้เป็นระบบเท่านั้น ผู้ทรงร้องทั้งสองมิได้เสนอให้ย้ายฐานความผิดตามกฎหมาย ดังกล่าว ให้อยู่ในหมวด ๔ ว่าด้วยความผิดต่อสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ แต่เสนอให้ย้ายฐานความผิด ไปบัญญัติไว้ในลักษณะความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติยศของพระมหากษัตริย์ พระราชนิรัชยาท และ เกียรติยศของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์อย่างเป็นระบบเป็นการเฉพาะ ไม่เป็นการลดสถานะ ความคุ้มครองของพระมหากษัตริย์ เพราะประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้กำหนดลำดับศักดิ์ของหมวดหมู่ และลักษณะของกฎหมายไว้ บทกฎหมายที่บัญญัติฐานความผิดในประมวลกฎหมายอาญาทุกมาตรา มีลำดับศักดิ์เท่าเทียมกัน การจัดหมวดหมู่และลักษณะของกฎหมายไม่ก่อให้เกิดผลแตกต่างในทางนิตินัย และผู้ทรงร้องทั้งสองมิได้เสนอให้ลดอัตราโทษเฉพาะบทบัญญัติมาตรา ๑๖๒ เพียงมาตราเดียว แต่ให้แก้ไขระหว่างโทษสำหรับความผิดฐานหมิ่นประมาทและดูหมิ่นบุคคลในแต่ละฐานแตกต่างกันไป ดังนั้น ความผิดว่าด้วยการหมิ่นพระเกียรติยศของพระมหากษัตริย์มีระหว่างโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน

สามแสนบาท หรือห้าจําทั้งปรับ ซึ่งสูงกว่าระหว่างไทยสำหรับการกระทำความผิดต่อบุคคลทั่วไป และการเสนอผลอัตราโทษนี้ สอดคล้องกับข้อเสนอที่กลุ่มนิติราษฎร์เสนอไว้

การเสนอร่างมาตรา ๖ ให้เพิ่มความตามมาตรา ๓๓/๗ และมาตรา ๓๓/๘ เป็นหลักการที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยที่คุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องหาได้พิสูจน์การกระทำตามบทยกเว้นความผิดและบทยกเว้นโทษ ทั้งยังสอดคล้องกับพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทานไว้ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๘ และการให้เพิ่มนื้อความตามมาตรา ๓๓/๙ เป็นการกำหนดให้สำนักพระราชวังเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจหน้าที่ในการเริ่มและยุติคดี เพื่อคงไว้ซึ่งพระราชอำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่จะเริ่มดำเนินคดีหรือยุติคดีเมื่อได้ก็ได้

๖. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติให้ผู้ร้องต้องบรรยายเรื่องหรือการกระทำทั้งหลายอันเป็นเหตุให้ต้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยพร้อมทั้งข้อเท็จจริง หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้ร้องจะต้องบรรยายเรื่องหรือการกระทำทั้งหลายของผู้ถูกร้องทั้งสองในลักษณะยืนยันข้อเท็จจริง พร้อมอธิบายข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อกล่าวหา ตลอดจนพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง การที่ผู้ร้องอ้างอิงความเห็น และคำสัมภาษณ์ของบุคคล ไม่มีลักษณะเป็นการยืนยันข้อเท็จจริง และการบรรยายคำร้องต่อไปว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสอง อาจจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มีลักษณะเป็นการคาดคะเน

ส่วนข่าวการประชุมรัฐสภาและคำให้สัมภาษณ์ของเลขานุการพระคู่กู้ร้องที่ ๒ เป็นเพียงการคัดลอกพาดหัวข่าวมาลง โดยไม่ได้ระบุข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อกล่าวหา ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่อาจเข้าใจข้อกล่าวหาได้เพียงพอที่จะชี้แจงได้ คำร้องของผู้ร้องจึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๒)

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงเฉพาะส่วนของตนว่า เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ นำสติกเกอร์สีแดงปิดลงในช่องยกเลิกมาตรา ๑๑๒ เป็นเพียงการแสดงออกเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ถูกฟัง การปราศรัยสงบสติอารมณ์ลงก่อนที่จะฟังเหตุผลที่สมควรแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มากกว่าที่จะยกเลิกมาตราดังกล่าว ในระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้องที่ ๑ ใช้โน้ตบุ๊กให้แก่เขาเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ไม่มีการปราศรัย

หรือหาเสียงโดยเสนอให้ยกเลิกกฎหมายดังกล่าว การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ แกลงข่าวการลงนามข้อตกลงร่วมในการจัดตั้งรัฐบาล (MOU) ตอบคำถามของสื่อมวลชนว่าจะดำเนินการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ด้วยวิธีการทางรัฐสภาเท่านั้น ทั้งการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวไม่ได้อยู่ในข้อตกลงร่วมจัดตั้งรัฐบาลอีกด้วย อีกทั้งการตอบบทดำเนินรายการของสื่อมวลชนซึ่งเป็นความเห็นส่วนตัว โดยผู้ร้องตัดต่อสลับตำแหน่งบทสัมภาษณ์ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้คลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง และนำมาเป็นหลักฐานในการฟ้องร้องคดี ไม่มีลักษณะเป็นการยืนยันข้อเท็จจริง เป็นกรณีไม่ปรากฏเรื่องหรือการกระทำทั้งหลายอันเป็นเหตุให้ต้องขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยพร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง คำร้องของผู้ร้องเป็นคำร้องที่ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๒)

เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคสาม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำคำชี้แจงเพิ่มเติมเป็นหนังสือตามประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด สรุปได้ดังนี้

๑. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จัดส่งข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า มีคณะกรรมการบริหารพรมฯ สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร และสมาชิกของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เข้าร่วม หรือปรากฏตัวในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ดังนี้

ระหว่างวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ นายกฤษ्ण Hirany เลิศอุทัยภักดี นายสกล สุนทร瓦ณิชย์กิจ นายเซตวน เตือประโคน นายทวีวงศ์ โตทวีวงศ์ และนายสหวัต คุ้มคง เข้าร่วมกิจกรรมยืน หยุด ข้าง ที่จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดชลบุรี ตามลำดับ ทั้งหมดเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีข้อเรียกร้องให้ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ยุติการดำเนินคดีทางการเมือง และให้พรรคการเมืองทุกพรรคเสนอนโยบายยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ มีการยืนชี้ป้ายข้อความว่า “#ยกเลิก ม. ๑๖๒”

ระหว่างวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ นางสาวธีษะนา ชุณหะวัน นายปิยรัฐ จงเทพ และนายรังสิมันต์ โรม เข้าร่วมชุมนุมเพื่อทำกิจกรรม “ราชภรัปสภा เดินหน้า

ยกเลิก ๑๑๒” ที่หน้ารัฐสภา และ “ราชบูรณะงค์ ยกเลิก ๑๑๒” ที่บริเวณพระราชนครินทร์ ทั้งหมดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ การชุมนุมมีการเสนอให้ยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มีการรวบรวมรายชื่อประชาชนให้ได้ ๑๐,๐๐๐ คน มีการตั้งโต๊ะพร้อมติดป้ายข้อความว่า “ยกเลิก ๑๑๒” “๑๑๒ ปิดปากประชาชน” และ “ปฏิรูปสถาบันกษัตริย์”

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ พรรครัฐบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดกิจกรรมปราศัยใหญ่ของพรรคร้าวไกล บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครแรมคำบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๑ ขึ้นปราศัยบนเวทีมีข้อความตอนหนึ่งว่า “... ตอนนี้ผมในฐานะหัวหน้าพรรคร้าวไกลปิดสติกเกอร์คำว่ายกเลิก แต่ผมต้องขอโทษน้องทั้งสองว่าขอให้ผมแก้ไขก่อนด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ สำหรับคำตอบคำถามนี้ว่า ทำไมต้องแก้ไข เพราะผมเชื่อว่าการแก้ไขจะทำให้โอกาสที่กฎหมายนี้ได้รับการแก้ไขในส่วนมากกว่าและ ผมเชื่อว่าร่างของพรรคร้าวไกลไม่ว่าจะเป็นเรื่องการที่ไม่ใช่ว่าให้ใครเอสถาบันมาทำร้ายกัน ตั้งคำวิจารณ์ไม่ต้องติดคุก การลดโทษลงมา การเอากฎหมายฉบับนี้ออกจากความมั่นคง ไม่มีใครต้องติดคุกเพียงแค่ตั้งคำถามอีกต่อไป พื้นท้องประชาชนเสนอกฎหมายยกเลิก มาตรา ๑๑๒ เข้ามาพรรคร้าวไกลก็จะสนับสนุนเข่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นต้องขอโทษน้องทั้งสองคนที่พี่ต้องขอแก้ไข มาตรา ๑๑๒ ในสภาก่อน ถ้าสภายังไม่ได้รับการแก้ไข ก้าวไกลจะออกใบสั่นด้วยกันครับ ...”

๒. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ จัดส่งข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ พรรครัฐบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๑ รณรงค์ให้มีการยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ทั้งในเชิงกายภาพและสื่อสังคมออนไลน์ โดยชี้ว่ากฎหมายดังกล่าวมีปัญหาและถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง มีการบังคับใช้กฎหมายนี้กับประชาชนเป็นจำนวนมาก ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ถูกตั้งคำถามและเสื่อมเสียพระเกียรติ ซึ่งพรรครัฐบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว เนื่องจากนางสาวชลธิชา แจ้งเร็ว สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรครัฐบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๒ อยู่ระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวจากการเป็นผู้ต้องหาในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ จึงเสนอแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และใช้ในการรณรงค์หาเสียง เลือกตั้งสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และพรรครัฐบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๒ ยังเรียกร้องสิทธิในการประกันตัวผู้ต้องหาในข้อหาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒

โดยอ้างว่าสิทธิ์ดังกล่าวเป็นสิทธิ์พลเมืองและสิทธิ์ทางการเมืองตามหลักสากลที่ ประเทศไทยเข้าร่วมกับภาคีเครือข่าย ๑๗๒ ประเทศไทย สมาคมสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่กู้กรองที่ ๒ ใช้ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลักประกันในการขอประกันตัวผู้ต้องหาในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ประกอบด้วย ผู้กู้กรองที่ ๑ นายรังสิมันต์ rome สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่กู้กรองที่ ๒ นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา และนายทองแดง เป็ญจะปัก อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่กู้กรองที่ ๒

๓. เลขาธิการสภามีมั่นคงแห่งชาติ จัดส่งข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกทั้งในปัจจุบันหรือในอดีตของพระคู่กู้กรองที่ ๒ กระทำการในลักษณะของการรณรงค์ให้แก่ไขเพิ่มเติมและยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ดังนี้

วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ นายรังสิมันต์ rome สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่กู้กรองที่ ๒ โพสต์ข้อความลงในเฟซบุ๊กส่วนตัวว่า “ผมลงชื่อยกเลิกมาตรา ๑๖๒ แล้ว ครรصنิjsสามารถลงชื่อด้วยตามลิงค์นี้เลยครับ www.no112.org” เชิญชวนให้ประชาชนยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒

วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ และวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๖ นางอมรรัตน์ โชคปมิตต์กุล อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่กู้กรองที่ ๒ เดินทางมาให้กำลังใจนายปิยบุตร แสงกนกกุล แก่นนำคณะก้าวหน้าที่เข้าพบพนักงานสอบสวนตามหมายเรียกผู้ต้องหาในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ โดยชูป้ายชี้มีข้อความ “#ยกเลิก ๑๖๒” และโพสต์ข้อความลงในเฟซบุ๊กส่วนตัวว่า “... หากสภาผู้แทนราษฎรไม่ร่วมมือกันอย่างแข็งขันเพื่อช่วยกันแก้ไขให้กฎหมายนี้เป็นธรรมขึ้นได้สังคมก็จะเหลือเพียงตัวเลือกสุดท้าย คือ ยกเลิก ม. ๑๖๒ ไปอย่างถาวรตามข้อเรียกร้องของประชาชน”

วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ นางสาวเบญจ่า แสงจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่กู้กรองที่ ๒ เข้าร่วมกิจกรรมยืน หยุด ชั่ง เพื่อร่วมรับฟังและส่งข้อเรียกร้องของประชาชน ๓ ชั่วโมง ในนั้น ได้แก่ “... ๓. พระราชบัญญัติการเมืองต้องเสนอโดยนายกฯ #ม๑๖๒ #ม๑๖๖ โดยมีการถือป้ายข้อความ #ยกเลิก ๑๖๒”

วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖ นางปัญญารัตน์ นันทภูมิitananท์ สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สังกัดพรรครัฐกรรงที่ ๒ เดินทางเข้าร่วมกิจกรรมยืน หยุ่น ชั้ง และชูป้ายข้อความ “ยกเลิก มาตรา ๑๑๒”

๔. ศาลอาญา จัดส่งข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ปรากฏรายชื่อผู้ต้องหา หรือจำเลยที่เป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สังกัดพรรครัฐกรรงที่ ๒ ได้แก่ นางสาวชลธิชา แจ้งเรือง รายชื่อผู้ขอปล่อยชั่วคราวหรือนายประกันที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สังกัดพรรครัฐกรรงที่ ๒ ได้แก่ นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวนิ นางสาวเบญจ่า แสงจันทร์ นายรังสิมันต์ โรม นายชาลิต เลาหุตมพันธ์ นางสาวณธีภัสสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์ นายทองแดง เป็ญจะปัก และนางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อุยธยา

เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคสาม ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดให้มี การไต่สวนพยานบุคคล รวมทั้งสิ้นจำนวน ๖ ปาก โดยให้พยานผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๔ ปาก ได้แก่ ศาสตราจารย์กิตติคุณ วิทิต มัณฑารณ์ รองศาสตราจารย์ ภูริ พ่วงศ์เจริญ รองศาสตราจารย์ ศุภนิตร ปิติพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ รณกรณ์ บุญมี จัดทำบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นยืนต่อ ศาลรัฐธรรมนูญ และให้พยานบุคคล จำนวน ๒ ปาก ได้แก่ นายพิรา ลิ้มเจริญรัตน์ และนายชัยรัช ตุลาอนัน จัดทำบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้ายื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมเปิกความต่อ ศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งให้คู่กรณีตรวจพยานหลักฐานทั้งหมดระหว่างวันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖ สรุปได้ดังนี้

๕. ศาสตราจารย์กิตติคุณ วิทิต มัณฑารณ์ ชี้แจงสรุปว่า การบังคับโทษ ควรเปิดโอกาสให้ ผู้พิพากษาใช้ดุลยพินิจในการลงโทษด้วยโทษอื่นที่ไม่ใช่การกักขังหรือจำคุก กรณีที่เยาวชนเป็นผู้ต้องหา ควรดำเนินคดีด้วยมาตรการทางสังคมภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

๖. รองศาสตราจารย์ ภูริ พ่วงศ์เจริญ ชี้แจงสรุปว่า กฎหมายมนิประมาทสถาบัน พระมหากษัตริย์และกฎหมายที่ใช้คุ้มครองประมุขแห่งรัฐ ย่อมจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ของประชาชน ส่วนการจำกัดเสรีภาพดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่ หากน้อยขนาดไหน ขึ้นอยู่กับ เนื้อหาของกฎหมาย ลักษณะการบังคับใช้ และสภาพสังคมเป็นสำคัญ การมีกฎหมายปกป้องประมุข แห่งรัฐจากการกระทำที่ถือเป็นการคุกคามหรือการชั่วชั่ย่มไม่เป็นที่ต้องเสีย

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนกรณ์ บุญมี ชี้แจงสรุปว่า ประเทศไทยปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถานะขององค์พระมหากษัตริย์ไทยอยู่ใน “สถานะมิอาจล่วงละเมิดได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖” และยังเป็น “ที่เคารพและครองราเป็นศูนย์รวมจิตใจและความเป็นหนึ่งเดียวกันของปวงชนชาวยาไทย” ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑๙/๒๕๖๔ รับรองสถานะของพระองค์ การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยไม่ได้ยกเลิกมาตราดังกล่าวแต่ให้สอดคล้องกับคุณค่าและบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันมากที่สุด

๔. รองศาสตราจารย์ ศุภุมิตร ปิติพัฒน์ ชี้แจงสรุปว่า การรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้ให้มีความมั่นคงยั่งยืนจะต้องหาทางให้คุณค่าของสถาบันสำคัญในวัฒนธรรมไทยลงตัวกับคุณค่าของบรรหัดฐานสากลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิพลเมืองและสิทธิมนุษยชนให้ได้

๕. ผู้ถูกร้องที่ ๑ เปิกความว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีแนวคิดที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ แต่การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ รวมถึงหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ สามารถทำได้ภายใต้เงื่อนไขว่าการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ซึ่งกำหนดห้ามแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรูปแบบของรัฐ ประกอบกับรัฐธรรมนูญไทย มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในหมวดพระมหากษัตริย์มาแล้วหลายครั้ง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองประมุขของรัฐ ไม่มีปัญหาต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศไทย แต่การกำหนดโทษต้องพoSมควรแก่เหตุแห่งการกระทำอันเป็นความผิด ได้สมดุลระหว่างการคุ้มครองประมุขแห่งรัฐกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เคยยื่นร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ต่อสภาผู้แทนราษฎร มาแล้ว ๑ ครั้ง ด้วยมโนสำนึกของตนเองมิได้ตอกย้ำให้อ่านหรือคำสั่งการของผู้ใด

ผู้ถูกร้องที่ ๑ เคยใช้ข้อเสนอในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ในการหาเสียง เนื่องจากเป็นนโยบายหาเสียงของพรรครัฐบาลที่ ๒ ที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยไม่มีการเรียกให้ชี้แจงเพิ่มเติมหรือการทักท้วงจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งปัจจุบันมิได้ใช้ข้อเสนอในการเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ในการpubp

ประชาชน หรือมีแนวคิดที่จะยื่นร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ต่อ สภาผู้แทนราษฎร หรือสนับสนุนให้มีการยื่นแต่อย่างใด เนื่องจากเรื่องดังกล่าวยังเป็นคดีอยู่ในศาลรัฐธรรมนูญ ผู้กรองที่ ๑ ไม่เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการณรงค์หรือการเสนอยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้กระทำการผิดหรือร่วมกระทำการผิด เป็นผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือเคยช่วยเหลือ ประการใด ๆ ต่อผู้กระทำการผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เพราะบุคคลที่ถูกกล่าวหา ว่าเป็นผู้กระทำการผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ทราบได้ที่ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำการผิด ย่อมต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้บริสุทธิ์ และมีสิทธิ ได้รับการปล่อยชั่วคราวระหว่างการพิจารณาคดีของศาล การที่ผู้กรองที่ ๑ เป็นนายประกันย่อมเป็น สิทธิโดยแท้และการพิจารณาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือไม่ เป็นอำนาจดุลพินิจขององค์กรตุลาการ และการเป็นนายประกันให้แก่บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำการผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ หรือความผิดอื่น ย่อมมิได้เท่ากับการสนับสนุนการกระทำการผิดตามที่ถูกกล่าวหา

การเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ไม่ได้มีการปรึกษาหารือกันในพระคorte ผู้กรองที่ ๒ แต่เป็นการทำความเข้าใจกัน เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ต้องตกอยู่ภายใต้อันตรีของใครและมีเอกสารสิทธิ์ของตนเอง การเสนอกฎหมายไม่ได้ผ่านมติกรรมการ บริหารพรรค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยื่นด้วยตนเองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) เนื่องจาก ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓ มีการใช้มาตรา ๑๑๒ ดำเนินคดีกับประชาชน ประมาณ ๒๖๘ คดี โดยเฉพาะมีผู้ต้องหา เป็นเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า ๑๙ ปี จำนวน ๒๐ คดี มีการใช้มาตราฐานสูงขึ้น ไม่เป็นผลตีกับ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้กรองที่ ๑ ต้องการบรรเทาภัยด้วยการเมืองให้คลี่คลาย จึงคิดว่า หากนำเรื่องนี้เข้าสู่ระบบกลไกที่ใช้ hadnam ตีของสังคมได้ จะไม่มีครอญขาดความคิดเห็นแบบหนึ่ง เพราการเสนอร่างกฎหมายมีการตั้งกรรมการ มีวุฒิสภา และมีกระบวนการยับยั้งในหลายชั้น กระบวนการ ทางนิติบัญญัติจึงเป็นทางออกของสังคม ทำให้บ้านเมืองที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์จะเป็นศูนย์รวมจิตใจ และ มั่นคงสถาพรอยู่กับประเทศไทย

ผู้กรองที่ ๑ เคยเป็นผู้ประกันตัวนางสาวทานตะวัน (ตะวัน) ตัวตุลานนท์ ผู้ต้องหาหรือ จำเลยในคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยได้รับการติดต่อกันจากหมายความของ

ศูนย์ทนายเพื่อสิทธิมนุษยชน และผู้ถูกร้องที่ ๑ เข้าในการเข้าถึงสิทธิในการประกันตัวและหลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of innocence) ผู้พิพากษาในคดีมีสิทธิชี้ขาดว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะได้รับการประกันตัวหรือไม่ ถ้าผู้พิพากษาไม่ให้ประกันตัวก็ไม่สามารถที่จะประกันตัวได้ ไม่ได้หมายความว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้ต้องหานั้น ความผิดฐานอื่นผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่เคยไปประกันตัวเนื่องจากไม่เคยได้รับการติดต่อจากคดีอื่น ผู้ถูกร้องที่ ๑ เคยไปร่วมกิจกรรมทางการเมือง “กลุ่มยืน หยุด ชั่ง” โดยไปในหลายฐานะ เช่น ผู้สังเกตการณ์ กรรมการ ไม่ได้เป็นเดียวแต่มีตัวแทนจากหลายพรรคการเมืองและมีรัฐมนตรีของกระทรวงยุติธรรมร่วมไปด้วย แม้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไปร่วมแต่ไม่ได้สนับสนุนข้อเรียกร้องของกลุ่มดังกล่าว

ผู้ถูกร้องที่ ๑ เห็นว่าการกระทำที่ถือเป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คือการกระทำตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เป็นการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองจากรัฐเดียว หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แต่การดำเนินการตามกระบวนการนิติบัญญัติตามหน้าที่และอำนาจของรัฐธรรมนูญไม่เป็นการล้มล้างการปกครอง และเห็นด้วยกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๙ - ๒๙/๒๕๕๕ ว่าการคุ้มครองประมุขของรัฐนั้นต้องสูงกว่าสามัญชน แต่สิ่งที่สำคัญคือการทำหนดโทษทางอาญาต้องได้สัดส่วน เช่น สมัย ร.ศ. ๑๑๙ การกำหนดโทษตามความผิดฐานนี้คือจำคุกสามปี ดังนั้น ต้องหาดุลยภาพระหว่างเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสังคมกับเรื่องการปกครองและความมั่นคงของรัฐในหลายรูปแบบ ซึ่งต้องนำเรื่องนี้เข้าสู่กระบวนการทางรัฐสภา สิ่งที่เราคิดว่ามันเป็นจินตนาการ ทำลาย หรือเป็นปฏิปักษ์ ยกเว้น สาธารณะจะหายไปจนน้อยลง

ข้อบังคับพระราชบัญญัติที่ ๒ มีอุดมการณ์ทางการเมือง ในข้อที่ ๙ ว่า เสรีภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ เป็นเรื่องของอุดมการณ์ทางการเมืองของพระราชบัญญัติที่ ๒ ที่ต้องการให้เกิดความเท่าเทียมกัน และเท่าทันโลก ไม่เกี่ยวข้องกับการมีเจตนาที่จะล้มล้างหรือมีการเปลี่ยนการปกครอง หลักการดังกล่าวใช้กับประชาชนทั่วไป ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชบัญญัติที่ ๒ ยังยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Constitutional Monarchy) เท่านั้น

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ทราบว่ามีการยุบงบประมาณเยาวชนให้กระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ หรือไม่ แต่ในฐานะพระราชบัญญัติการเมืองหรือสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรต้องพยายามลดปัญหา

เพื่อไม่เกิดความขัดแย้ง ผู้ถูกร้องที่ ๑ เคยทราบว่า กรรมการบริหารพรรค สมาชิกสภาพัฒนราษฎร สมาชิกของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ แสดงความคิดเห็นทางสื่อสังคมออนไลน์ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๖ ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ พยายามทำความเข้าใจกับบุคคลดังกล่าวว่าข้อเสนอในการยกเลิกนั้นไม่ตรงกับอุดมการณ์ของพรรคและไม่ตรงกับสิ่งที่พรรคนำเสนอต่อสาธารณะน เนื่องจากผู้ถูกร้องที่ ๑ และพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ยืนยันว่าจะต้องเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายผ่านกระบวนการนิติบัญญัติเท่านั้น ส่วนสมาชิกพรรคตอนนี้ มีประมาณ ๘๐,๐๐๐ – ๙๐,๐๐๐ คน ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่อาจทราบว่ามีสมาชิกคนใดแสดงความคิดเห็นดังกล่าว เช่นเดียวกันอีก และตามเอกสารหมาย ศ ๓๓/๑ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ปราศรัยที่จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ เป็นการแสดงเจตนารณ์ต่อสถานการณ์เฉพาะหน้า แต่ยังเน้นย้ำในเรื่องของการแก้ไขกฎหมายผ่านกระบวนการทางนิติบัญญัติเท่านั้น ไม่เคยสนับสนุนให้ยกเลิกมาตรา ๑๖

๖. นายชัยรัช ตุลารัน เปิกความว่า พรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่เคยยื่นเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖ ต่อสภาพัฒนราษฎร แต่มีสมาชิกสภาพัฒนราษฎรสังกัด พรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เคยยื่นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ซึ่งหนึ่งในมาตราที่มีการแก้ไขคือประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖ การเสนอกฎหมายโดยสมาชิกสภาพัฒนราษฎรย่อมเป็นเอกสารที่ของสมาชิกสภาพัฒนราษฎร ไม่ตกลอยู่ใต้อำนาจของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งในปัจจุบันพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่มีข้อเสนอในการเสนอ ร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖ เนื่องจากเรื่องดังกล่าวยังเป็นคดีอยู่ใน ศาลรัฐธรรมนูญ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองประมุขของรัฐ ไม่มีปัญหาต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศไทย แต่การกำหนดโทษต้องพอดีกับการกระทำอันเป็นความผิด ได้สมดุลระหว่างการคุ้มครอง ประมุขแห่งรัฐกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน พรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่มีแนวคิด ที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ ซึ่งปัจจุบันมีแต่เพียงข้อเสนอของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ในกรณีจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทั้งฉบับโดยสมาชิกสภาพาร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากการเลือกตั้ง ของประชาชน แต่พยานเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ รวมถึงหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ สามารถทำได้ ภายใต้เงื่อนไขว่าการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติที่ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ซึ่งกำหนดห้ามแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่ เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรูปแบบของรัฐ ประกอบกับรัฐธรรมนูญไทยเคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในหมวดพระมหากษัตริย์มาแล้วหลายครั้ง

พระคู่ถูกร้องที่ ๒ ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้กระทำผิดหรือร่วมกระทำความผิด เป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือเคยช่วยเหลือประการใด ๆ ต่อผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ พยานไม่ทราบว่ามีผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อันเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ คำพิพากษาต่อศาลงสูง ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง บัญญัติให้ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันที่ถึงสุดแสดงว่าบุคคลได้ได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดไม่ได้ สมาชิกพระมีอิสระในการแสดงออกทางการเมืองของตน พระคู่ถูกร้องที่ ๒ ไม่อยู่ในวิสัยที่จะควบคุมการแสดงออกทางการเมืองของบุคคลที่เป็นสมาชิกพระมีได้ หากการกระทำของบุคคลที่เป็นสมาชิกพระมีจะเป็นการกระทำผิดทางอาญาตามกฎหมายใด ย่อมมิได้เป็นการกระทำในฐานะที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกพระมี แต่เป็นการกระทำส่วนบุคคลเท่านั้น และพยานเห็นว่าการเป็นผู้ประกันตัวผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ นั้น ทราบดีที่ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดย่อมต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้บริสุทธิ์ และมีสิทธิได้รับการปล่อยชั่วคราวระหว่างการพิจารณาคดีของศาล การที่สมาชิกพระคู่ถูกร้องที่ ๒ เป็นนายประกันย่อมเป็นสิทธิโดยแท้และ การพิจารณาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือไม่ เป็นอำนาจดุลพินิจขององค์กรตุลาการ ไม่อาจก้าวล่วงได้และการเป็นนายประกันให้แก่บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ หรือความผิดอื่น ย่อมมิได้เท่ากับการสนับสนุนการกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา

พระคู่ถูกร้องที่ ๒ ไม่เคยมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสนับสนุนให้มีการรณรงค์หรือการเสนอyleik ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ พยานไม่ทราบว่ามีสมาชิกพระคู่ถูกร้องที่ ๒ เคยมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสนับสนุนกรณีดังกล่าว และไม่เคยมีมติของพระบังคับให้สมาชิกพระครณรงค์หรือ การเสนอyleik ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒

ส่วนการเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ไม่ได้เป็นมติพระคผู้กรองที่ ๒ แต่เป็นการใช้ออกเสธีในฐานะสมาชิกสภาพผู้แทนราชภูมิเสนอร่างกฎหมาย ทั้งนี้ ไม่ใช่สมาชิกสภาพผู้แทนราชภูมิพระคผู้กรองที่ ๒ ทุกคนลงชื่อในการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าว การนำนโยบายเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ลงเว็บไซต์ของพระคผู้กรองที่ ๒ ไม่จำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบหรือเป็นมติพระคหรือกรรมการบริหารพระคก่อน เป็นหน้าที่ของทีมสื่อของพระคที่สามารถนำไปลงได้ ซึ่งทั้ง ๓๐๐ นายนี้ยืนให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วไม่ต้องผ่านกรรมการบริหารพระคอกีก และไม่จำเป็นที่หัวหน้าพระคหรือเลขานุการพระคต้องรู้ข้อความที่ลง ส่วนข้อบังคับพระคของพระคผู้กรองที่ ๒ ข้อ ๙ ที่ว่าอุดมการณ์ทางการเมืองของพระคก้าวไกลคือ เสรีภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ หมายถึง พระคผู้กรองที่ ๒ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ไม่มีบุคคลใดถูกเลือกปฏิบัติ แต่พระมหาเจษ्ठารักษ์ในฐานะที่เป็นประมุขของรัฐก็จะได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ ทั้งนี้ พยานจำนวนรายละเอียดถึงสาเหตุการเพิ่มเติมอุดมการณ์ทางการเมืองดังกล่าวของพระคผู้กรองที่ ๒ ไม่ได้

ประเด็นการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและการแสดงความคิดเห็นทางสื่อสังคมออนไลน์ ของสมาชิกพระคผู้กรองที่ ๒ ที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ บางครั้งที่สมาชิกสภาพผู้แทนราชภูมิบางท่านไปสังเกตการณ์ในที่ชุมชน หรือเข้าร่วมสังเกตการณ์ในฐานะกรรมการของสภาพผู้แทนราชภูมิ เนื่องจากช่วงเวลาชั้นการชุมชนมหাযศรั้ง เกิดการประทกนระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้ชุมชน พยานเองเคยไปร่วมสังเกตการณ์การชุมชนที่หน้ารัฐสภาพด้วย แต่เมื่อได้ขึ้นปราศรัย ส่วนการแสดงความคิดเห็นทางสื่อสังคมออนไลน์ของสมาชิกพระคผู้กรองที่ ๒ เป็นการแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราชภูมิ หรือว่าสมาชิกพระค พยานไม่สามารถทราบได้ว่ามีใครบ้าง และแสดงความเห็นอย่างไร และเมื่อใด แต่สมาชิกสภาพผู้แทนราชภูมิของพระคผู้กรองที่ ๒ ไม่เคยยื่นร่างกฎหมายเพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ หรือมีการประชุมกันในประเด็นดังกล่าว ในเฟซบุ๊กของพระคผู้กรองที่ ๒ ไม่เคยสื่อสารหรือสนับสนุนให้มีการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๖ การที่พยานเป็นนายประกันของนางสาวรักชนก ศรีนook จำเลยในคดีอาญาหมายเลขคดีที่ ๑ ๖๔๓/๒๕๖๕ ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ เพรีบทางนางสาวรักชนก ศรีนook มีสถานะเป็น

สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ทนายความให้พยานใช้คำแห่งนั่งและหลักทรัพย์ในการประกันตัว ซึ่งการเป็นนายประกันที่ผ่านมาบ่อยครั้ง ไม่ได้เฉพาะข้อกล่าวหาหรือความผิดใดความผิดหนึ่ง การประกันตัวทางสาวรักษาก ศรีนอกร เพื่อให้ได้สิทธิอุ่อกมาต่อสู้ดีจนถึงที่สุดเท่านั้น ซึ่งเป็นสิทธิปกติ ในการบวนการยุติธรรมที่ประชาชนทุกคนควรได้รับ ไม่ได้หมายความว่าผู้ประกันตัวจะสนับสนุนการกระทำแต่อย่างใด

ผู้ถูกร้องทั้งสองยืนคำแกลงกรณีปิดคดี สรุปได้ว่า นับแต่พรรครักษาฯร้องที่ ๒ โดยที่ประชุมใหญ่ วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๓ มีมติที่ประชุมใหญ่ให้ยกเลิกข้อบังคับ พรรครักษาฯ ๒๕๖๓ และใช้ข้อบังคับพรรครักษาฯ ๒๕๖๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๓) ต่อเนื่องมาจนถึงการประกาศใช้ข้อบังคับพรรครักษาฯ ๒๕๖๓ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคร คือ “เสรีภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ” ถ้อยคำดังกล่าว เป็นถ้อยคำเช่นเดียวกันกับคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคอนาคตใหม่ ตามข้อบังคับพรรคอนาคตใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๓ ว่าข้อบังคับ พรรคอนาคตใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และข้อบังคับพรรครักษาฯ ๒๕๖๓ ไม่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ “พรรครักษาฯ ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าพรรครักษาฯร้องที่ ๒ มีอุดมการณ์ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข และยึดมั่นในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พยานหลักฐานที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำเบิกความในวันไต่สวนพยาน บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริง หรือความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญ คำแกลงกรณีปิดคดีของผู้ถูกร้องทั้งสอง และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่พิจารณาข้อหาได้ จึงยุติการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาข้อหาว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสอง เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบว่ามีการกระทำตามวรรคหนึ่ง ย้อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสิ่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “การดำเนินการตามมาตรานี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง”

ข้อเท็จจริงพังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ รวมจำนวน ๔๔ คน เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร (เอกสารหมายเลข ร ๓) ระหว่างการหาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรไทย เป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ใช้นโยบายของพรรครักษาความสงบเรียบร้อยมาตรา ๑๑๒ และยังดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (เอกสารหมายเลข ร ๔) ประกอบกับผู้ถูกร้องทั้งสองมีพฤติกรรมนัดหยาดใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ (เอกสารหมายเลข ศ ๒๑ ถึง ศ ๓๖) และมีกรรมการบริหารพรรค สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สมาชิกของพรรครักษาความสงบเรียบร้อยมาตรา ๑๑๒ (เอกสารหมายเลข ศ ๑๗ ถึง ศ ๒๐) และเคยแสดงความคิดเห็นทั้งให้แก้ไขและยกเลิกกฎหมายดังกล่าวผ่านการจัดกิจกรรมทางการเมืองและสื่อสังคมออนไลน์หลายครั้ง (เอกสารหมายเลข ศ ๓๗)

กรณีมีข้อโต้แย้งที่ต้องวินิจฉัยตามคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องทั้งสองก่อนว่า ผู้ร้อง บรรยายคำร้องโดยอ้างความคิดเห็นของบุคคล มีลักษณะเป็นการคาดคะเน ไม่ยืนยันข้อเท็จจริงหรือ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง และไม่ได้ระบุข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาว่าผู้ถูกร้องทั้งสองกระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างไร ทำให้ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่อาจเข้าใจได้ เป็นคำร้องที่ไม่ชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรคหนึ่ง (๒) หรือไม่ เห็นว่า คำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพากเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยใช้เป็นนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้งและยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการใช้สิทธิ หรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรคหนึ่ง โดยอ้างพยานเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งพยานวัตถุ ได้แก่ ภานุํบันทึกภาพเคลื่อนไหวและเสียง พร้อมถอดข้อความเป็นลายลักษณ์อักษรของเหตุการณ์ที่แสดงถึงการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองประกอบมาท้ายคำร้องซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของคำร้อง คำร้องมีความชัดเจน เพียงพอที่จะทำให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเข้าใจสภาพของการกระทำที่เป็นข้อกล่าวหาและสามารถต่อสู้คดีได้ คำร้องของผู้ร้องขอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายเป็นกฎหมายที่ผู้มีอำนาจตราขึ้นเพื่อใช้บังคับเหนือบุคคล ให้ปฏิบัติตามเป็นการทั่วไป เพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือระหว่างบุคคลกับรัฐ หรือเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ การที่สังคมหนึ่งจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยไม่มีเกิดการเอรัดเอเปรียบย่อมจำเป็นต้องมีกฎหมายที่ชัดเจนแน่นอนและเป็นธรรม ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือรัฐสภาเป็นองค์กรหลักในการใช้อำนาจอธิปไตยด้านนิติบัญญัติของประเทศไทยให้หลักการ ตามรัฐธรรมนูญ โดยที่รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย บทบัญญัติแห่งกฎหมายได้ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญย่อมใช้บังคับไม่ได้ การตรากฎหมายฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาต้องพิจารณาให้ชัดหรือแย้ง ต่อหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย โดยกระบวนการตรากฎหมายต้องขอบด้วยรัฐธรรมนูญ แม้การเสนอร่างกฎหมายต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นวิธีการทางรัฐสภา ซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ฝ่ายนิติบัญญัติ มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงในการเสนอและพิจารณาร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ แต่เมื่อร่างกฎหมาย

ผ่านกลไกการตรวจสอบโดยฝ่ายนิติบัญญัติแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญยังมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมายได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) อันถือเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลฝ่ายนิติบัญญัติ การที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ กำหนดหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญให้เข้ามาตรวจสอบการกระทำที่เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยไม่ได้บัญญัติยกเว้นการกระทำได้ไว้เป็นการเฉพาะ การเสนอร่างกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติจึงเป็นการกระทำหนึ่งซึ่งอาจถูกตรวจสอบได้ว่า เป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ เป็นบทบัญญัติที่มีความมุ่งหมายเพื่อเป็นมาตรการปักป้องคุ้มครองระบบการปกครองของประเทศไทยให้เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ประการ คือ ระบบประชาธิปไตย และพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คำว่า “ระบบประชาธิปไตย” เป็นรูปแบบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย ส่วนคำว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” เป็นการให้ความหมายว่า ประเทศไทยนั้นมีรูปแบบประมุขของรัฐเป็นพระมหากษัตริย์ หลักการตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๓๕ และบัญญัติในทำนองเดียวกันไว้ในรัฐธรรมนูญต่อมาทุกฉบับ เป็นการวางหลักการเพื่อพิทักษ์ปักป้องการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จากภัยคุกคามอันเกิดจากการกระทำซึ่งเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ในลักษณะมุ่งหมายให้หลักการและคุณค่าทางรัฐธรรมนูญที่รองรับการดำเนินอยู่ของระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มิให้ล้มเลิกหรือสูญเสียไป บทบัญญัติมาตราหนึ่งคุ้มครองมิให้มีการใช้สิทธิและเสรีภาพที่จะส่งผลเป็นการบั่นทอนทำลายหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ และสันคลอนรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของไทยที่ดำเนินอยู่ให้เสื่อมโทรมหรือต้องสิ้นสลายไป จึงบัญญัติให้มีกลไกปักป้องระบบการปกครองจาก การถูกบั่นทอนทำลายโดยการใช้สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองที่เกินขอบเขตของบุคคลหรือพรรคการเมืองไว้

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดการกระทำอันเป็นความผิดและกำหนดอัตราโทษแก่ผู้ที่กระทำการหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาذاตามด้วยพระมหากษัตริย์

พระราชบัญญัติฯ ให้การรับรองและคุ้มครองไว้

การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และสมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิสังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ รวมจำนวน ๔๔ คน
เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับ
ความผิดฐานหมิ่นประมาท) ยื่นต่อประธานสภาพัฒนาราชภูมิ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เพื่อแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ มีเนื้อหาให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๖๒ จากเดิมที่เป็นหมวด ๑
ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ให้เป็นลักษณะ ๑/๑ ความผิดเกี่ยวกับ
พระเกียรติของพระมหากษัตริย์ พระราชนิรัชทายาท และเกียรติยศของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
การที่ประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด แบ่งลักษณะความผิดเป็น ๓ ลักษณะ โดยจัดเรียง
ตั้งแต่ลักษณะความผิดอันเป็นการกระทำที่กระทบต่อรัฐ ความผิดที่เป็นการกระทำที่กระทบต่อตำแหน่ง
หน้าที่ราชการ ความผิดที่เป็นการกระทำต่อสาธารณะ ความผิดที่กระทบต่อสังคมและบุคคล และความผิด
ที่กระทบต่อปัจเจกบุคคล แม้ผู้ถูกร้องทั้งสองโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้กำหนดลำดับศักดิ์ของ
หมวดหมู่ และลักษณะกฎหมายไว้ แต่ประมวลกฎหมายอาญาในแต่ละลักษณะบัญญัติเรียงลำดับ
ตามความสำคัญและความร้ายแรงในแต่ละหมวดและในแต่ละมาตราไว้ โดยมาตรา ๑๖๒ อยู่ในลักษณะ ๑
ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร เนื่องจากต้องคุ้มครองทั้งความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร
และเกียรติยศของประมุขของรัฐ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ที่บัญญัติบรรรองว่า ประเทศไทย
มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันพระมหากษัตริย์จึงมี

ความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศไทย เพราะพระมหาภักตริย์กับประเทศไทยหรือชาติไทยดำรงอยู่คู่กันเป็นเนื้อเดียวกัน เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ และดำรงความเป็นปึกแผ่นอันเดียวกันของคนในประเทศไทย การกระทำความผิดต่อสถาบันพระมหาภักตริย์จึงเป็นการกระทำผิดต่อความมั่นคงของประเทศด้วยการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวก เสนอให้มาตรา ๑๑๒ ออกจากลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร เป็นการกระทำเพื่อมุ่งหวังให้ความผิดตามมาตรา ๑๑๒ ไม่เป็นความผิดที่มีความสำคัญและความร้ายแรงระดับเดียวกับความผิดในหมวดของลักษณะ ๑ และไม่ให้อีกเป็นความผิดที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศอีกต่อไป มีเจตนาสุ่มหมายที่จะแยกสถาบันพระมหาภักตริย์กับความเป็นชาติไทยออกจากกันซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐอย่างมีนัยสำคัญ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๘ - ๒๙/๒๕๕๕ ว่างหลักเกี่ยวกับบทบัญญัติมาตรา ๑๑๒ ไว้ว่า การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหาภักตริย์ พระราชชนนี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มีลักษณะของการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรงมากกว่าการดูหมิ่นหรือหมิ่นประมาทด้วยคุคลธรรมดามาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ ประกอบกับเพื่อพิทักษ์ปักป้องพระมหาภักตริย์ พระราชชนนี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มีให้ถูกกล่าวโทษโดยการหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายได้โดยง่าย จึงไม่มีบทบัญญัติเหตุยกเว้นความผิดหรือเหตุยกเว้นโดยไม่ใช้ในทำนองเดียวกันกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๗ และมาตรา ๓๓๐ การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวก เสนอให้เพิ่มบทบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดสามารถพิสูจน์เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโดยได้ ตามร่างมาตรา ๖ ซึ่งให้เพิ่มความมาตรา ๑๓๕/๑ ว่า ผู้ใดติชม แสดงความคิดเห็น หรือแสดงข้อความโดยสุจริต เพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหาภักตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อจารงไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ผู้นั้นไม่มีความผิด และเพิ่มความมาตรา ๑๓๕/๔ ว่า ถ้าผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำการผิดพิสูจน์ได้ว่าซื้อที่ขายไว้เป็นความผิดนั้นเป็นความจริง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ ร่างกฎหมายดังกล่าวຍ่อมทำให้ผู้กระทำความผิดใช้ข้อกล่าวอ้างว่าตนเข้าใจผิดและเชื่อโดยสุจริตว่าเป็นความจริงเป็นข้อต่อสู้และขอพิสูจน์ความจริงในทุกดีเช่นเดียวกับการที่ผู้กระทำความผิดในคดีหมิ่นประมาทบุคคลทั่วไปยกขึ้นต่อสู้ ทั้งที่ลักษณะของการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรงมากกว่าการหมิ่นประมาทหรือดูหมิ่นต่อบุคคลธรรมดा ซึ่งการพิจารณาคดีของศาลจะต้องมีการสืบพยานหลักฐานตามข้ออ้าง ข้อเลียง ข้อต่อสู้ ระหว่างคู่ความในคดี การพิสูจน์เหตุดังกล่าวจำต้อง

พادพิงหรือกล่าวหาสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งอยู่ในสถานะอันควรเคารพสักการะอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ที่บัญญัติให้องค์พระมหากษัตริย์ทรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ และทำให้ข้อความดังกล่าวกระจายก่อสู่สาธารณะอันเป็นการเสื่อมพระเกียรติ อีกทั้งการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวก เสนอให้ความผิดตามมาตรา ๑๑๒ เป็นความผิดอันยอมความได้ โดยเพิ่มความในมาตรา ๓๕/๙ วรรคหนึ่ง ว่า “ความผิดในลักษณะนี้เป็นความผิดอันยอมความได้” และ วรรคสอง “ให้สำนักพระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์ และให้อ้วว่าเป็นผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติของ พระมหากษัตริย์ พระราชนิรัชทายาท และเกียรติศักดิ์ของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” โดยให้สำนัก พระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์และให้อ้วว่าเป็นผู้เสียหายเพียงหน่วยงานเดียวมุ่งหมายให้การกระทำความผิด ตามมาตรา ๑๑๒ กล้ายเป็นความผิดที่เป็นเรื่องส่วนพระองค์ของสถาบันพระมหากษัตริย์เท่านั้น เป็นการลด สถานะความคุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้รัฐไม่ต้องเป็นผู้เสียหายในความผิดดังกล่าวโดยตรงและ ให้สถาบันพระมหากษัตริย์กล้ายเป็นคู่ขัดแย้งกับประชาชนและจะเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ส่งผลให้การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ไม่ใช่การกระทำ ความผิดที่กระทบต่อชาติและประชาชน ทั้งที่การกระทำความผิดดังกล่าวຍ่อมเป็นการทำร้ายจิตใจของ ชนชาวไทยที่มีความเคราะห์ต่อบุคคลสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะทรงเป็นประมุขและศูนย์รวมความเป็นชาติ ที่รัฐต้องคุ้มครองและต้องเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา

ดังนั้น แม้การเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ จะเป็นหน้าที่และอำนาจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกระบวนการทางนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และร่างกฎหมายดังกล่าวจะไม่ได้รับการบรรจุในวาระการประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม แต่การเสนอร่างกฎหมายนี้กลับดำเนินการโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ทั้งสิ้น เพียงพรรครเดียว (เอกสารหมายเลข ศ ๗/๘ ถึง ศ ๗/๑๓) ทั้งผู้ถูกร้องทั้งสองเปิดความต่อศาลยอมรับว่า พรรครผู้ถูกร้องที่ ๒ นำเสนอนโยบายดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อใช้เป็นนโยบายรณรงค์ หาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ และปัจจุบันยังคงปรากฏ เป็นนโยบายการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อยู่บนเว็บไซต์ของพรรครผู้ถูกร้องที่ ๒ (เอกสารหมายเลข ร ๔) การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองใช้การเสนอกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เป็นนโยบายของพรรครผู้ถูกร้องที่ ๒ ในกรณีที่จะแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ให้เห็นว่าจะแก้ไขในประเด็นใด เสนอมาพร้อมนโยบายพระราชปัฐกรองที่ ๒ แต่ตามเว็บไซต์ของพระราชปัฐกรองที่ ๒ กล่าวถึงการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ กลับมีเนื้อหาที่จะแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ทำนองเดียวกับร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่ยื่นต่อประธานศาลผู้แทนราชภารต ดังนั้น ถือได้ว่า พระราชปัฐกรองที่ ๒ ร่วมกับพระราชปัฐกรองที่ ๓ เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อประธานศาลผู้แทนราชภารต โดยเนื้อหาของ ร่างกฎหมายที่เสนอเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงเจตนาของผู้ปัฐกรองทั้งสองที่ต้องการลดถอนการคุ้มครอง สถาบันพระมหากษัตริย์ลง โดยผ่านร่างกฎหมายและอาศัยกระบวนการทางนิติบัญญัติสร้างความชอบธรรม โดยชื่นเร้นด้วยวิธีการผ่านกระบวนการทางรัฐสภา ยิ่งกว่านั้น ผู้ปัฐกรองทั้งสองยังมีพฤติกรรมรณรงค์ หาเสียงทางการเมืองเพื่อเสนอแนวความคิดดังกล่าวให้แก่ประชาชนทั่วไป ผ่านรูปแบบนโยบายของ พระราชปัฐกรองที่ ๒ อย่างต่อเนื่อง หากประชาชนทั่วไปซึ่งไม่รู้เจตนาแท้จริงของผู้ปัฐกรองทั้งสองอาจหลงเชื่อ ตามความคิดเห็นที่แสดงออกผ่านการเสนอร่างกฎหมายและนโยบายของพระองค์ ประกอบกับศาลอธิรัฐธรรมนูญ เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๒ ว่า สาระสำคัญซึ่งเป็นหลักการขั้นพื้นฐานของระบบการปกครอง ประชาธิปไตยของไทย ดังได้ระบุไว้ในความของพระราชหัตถเลขาที่ ๑/๖๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๗๕ ว่า พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูงดำรงฐานะอยู่เหนือการเมือง โดยเฉพาะในแง่การไม่เข้าไปมีบทบาทเป็นฝ่ายต่อสู้แข่งขันรองគากองการเมืองอันอาจนำมายิ่งการโภมตี ติเตียน และกระทบกระเทือนต่อกำลังของสถาบันพระมหากษัตริย์ต้องถูกกลบล้างไป ดังปรากฏ เป็นที่ประจักษ์ในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๓ วินิจฉัยว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ผู้ใช้อำนาจอิปไตย ทรงดำรงอยู่เหนือการเมือง และทรงดำรงไว้ซึ่งความเป็นกลางทางการเมือง” การที่ ผู้ปัฐกรองทั้งสองใช้การเสนอกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เพื่อลดถอน ของสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นนโยบายพระราชในทราบหาเสียงเลือกตั้ง และยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการใช้ประโยชน์จากสถาบันพระมหากษัตริย์เพื่อหวังผลคะแนนเสียงและชนาการเลือกตั้ง มุ่งหมายให้ สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ในฐานะคู่ขัดแย้งกับประชาชน ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ถูกโภมตี ติเตียน โดยไม่คำนึงถึงหลักการพื้นฐานสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีหลักสำคัญว่าพระมหากษัตริย์ต้องดำรงฐานะอยู่เหนือการเมืองและความเป็นกลาง

ทางการเมือง การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗ และใช้เป็นนโยบายพรครในการหาเสียงเลือกตั้งดังกล่าว มีเจตนาเชาะกร่อนบ่อนทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นเหตุให้ชำรุดทรุดโทรม เสื่อมทราม หรืออ่อนแอลง นำไปสู่การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในที่สุด

ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ว่า หลักการปกครองเสรีประชาธิปไตย สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร มีหน้าที่เป็นผู้แทนของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายที่หาเสียงไว้ และการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย ตามนโยบายที่ให้ไว้ต่อประชาชนของสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรเป็นการกระทำในฐานะสมาชิกสภาพผู้แทน ราชภูมิซึ่งเป็นเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) ไม่ตကอยู่ภายใต้อำนัติ พระราชการเมืองนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ กลับดำเนินการโดยสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่ถูกร้องที่ ๒ ทั้งสิ้น (เอกสารหมาย ศ ๗/๙ ถึง ศ ๗/๑๓) ทั้งผู้ถูกร้องทั้งสองเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญยอมรับว่า พระคู่ถูกร้องที่ ๒ เสนอนโยบาย แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อใช้เป็นนโยบาย รณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ และปัจจุบัน ยังคงปรากฏนโยบายดังกล่าวอยู่บนเว็บไซต์ของพระคู่ถูกร้องที่ ๒ (เอกสารหมาย ร ๔) ข้อโต้แย้งนี้จึงฟังไม่เข้า

ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องที่ ๒ ว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ใช้เฉพาะกับบุคคลธรรมดายไม่ใช่กับ พระราชการเมืองนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะที่เป็นหัวหน้าพระราชการเมือง และพระคู่ถูกร้องที่ ๒ เป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่มีพิจารณาความในรัฐธรรมนูญ หมวด ๓ มิได้ กำหนดเฉพาะบุคคลที่เป็นบุคคลธรรมดายเท่านั้น ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พระราชการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๐ ประกอบมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๕) บัญญัติ หน้าที่ของพระราชการเมืองที่ต้องให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไว้อย่างชัดเจน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ จึงใช้บังคับกับพระราชการเมืองซึ่งเป็น นิติบุคคลได้ เมื่อพระคู่ถูกร้องที่ ๒ แสดงบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมืองสอดรับกับความเคลื่อนไหว ของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ โดยการรณรงค์ ปลูกเร้า และยุยงปลุกปั่นเพื่อสร้างกระแสในสังคมให้สนับสนุน

การยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยมีกลุ่มบุคคลผู้มีชื่อห้ามกรรม
ยื่น หยุด ขัง มีข้อเรียกร้องให้พิจารณาเมื่อทุกพิรบุคเสนอนโยบายยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๑๑๒ อีกทั้งมีกลุ่มบุคคลซึ่งปัจจุบันเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เข้าร่วม
ชุมนุม โดยแนวร่วมคณะราษฎรยกเลิก ๑๑๒ (ครย. ๑๑๒) มีการรณรงค์ให้ยกเลิกหรือแก้ไขประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และนายรังสิมันต์ โรม นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล มีพฤติกรรมสนับสนุน
เรียกร้องให้ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยการโพสต์ข้อความลงในเฟซบุ๊กส่วนตัว
นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเป็นนายประกันให้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยในข้อหาตามมาตรา ๑๑๒
ได้แก่ ผู้ถูกร้องที่ ๑ นายชัยรัช ตุลาธน นายรังสิมันต์ โรม นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา
นายทองแดง เป็นจะปึก นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวนิ นางสาวเบญจা
แสงจันทร์ นายชวิติ เลาอุดมพันธ์ นางสาวณธีภัสสร์ กุลเศรษฐีสิทธิ์ และนายธีรัจชัย พันธุ์มาศ
ในขณะเป็นหรือเป็นอดีตสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามหนังสือของสำนักข่าวกรอง
แห่งชาติ (เอกสารหมายเลข ศ ๒๐) สำนักงานตำรวจนครบาลแห่งชาติ (เอกสารหมายเลข ศ ๒๑ ถึง ศ ๓๖)
สภากาแฟมั่นคงแห่งชาติ (เอกสารหมายเลข ศ ๓๗) ศาลอาญา (เอกสารหมายเลข ศ ๔๖) เว็บไซต์สำนักข่าว
คุณ ชัด ลึก และคำเบิกความของผู้ถูกร้องทั้งสองต่อศาลรัฐธรรมนูญ อีกทั้งสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัด
พรรครักษาสิทธิ์ ๒ ยังมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำการทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒
ได้แก่ นายปิยรัฐ จงเทพ นางสาวชลธิชา แจ้งเริ่ว และนางสาวรักษานก ศรีนook ปรากฏตามหนังสือของ
ศาลอาญา (เอกสารหมายเลข ศ ๔๖) เว็บไซต์โอลอร์ และคำเบิกความของผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งการกระทำ
ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ นั้น เป็นความผิดอาญาที่ผู้กระทำจะต้องมี
การกระทำที่เข้าองค์ประกอบแห่งความผิดจึงจะถูกกล่าวหาและดำเนินคดีได้ ผู้ถูกร้องทั้งสองจึงไม่อาจ
กล่าวอ้างได้ว่าเป็นความเห็นต่างหรือเป็นคดีการเมืองเพราการใช้สิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๔ มีข้อห้ามไว้ใช้สิทธิหรือเสรีภาพหากเป็นการกระทำที่ส่งผลต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบ
เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พฤติกรรมแสดงความคิดเห็นหรือเข้าร่วมการชุมนุมที่มี
การรณรงค์ให้ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ หรือเป็นนายประกันให้ผู้ต้องหาหรือจำเลย
ในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ หรือเป็นผู้กระทำการทำความผิดในข้อหาดังกล่าวเสียเอง
พฤติกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวประกอบกันย่อมแสดงให้เห็นว่าพรรครักษาสิทธิ์ ๒ เป็นกลุ่มการเมืองซึ่งมี

เจตนาแอบแฝงต้องการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่คุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ พระคผู้ถูกร้องที่ ๒ จัดกิจกรรมปราศรัยให้ณ สวนสาธารณะเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยนางสาวาทานตะวัน ตัวตุลานนท์ และนางสาวอรุวรรณ ภู่พงษ์ ขึ้นเวทีปราศรัยและเชิญชวนให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ รวมถึงว่าที่ผู้สมัครสมาชิกสถาบันฯ ราชภูรของพระคผู้ถูกร้องที่ ๒ ร่วมกิจกรรม “คุณคิดว่ามาตรา ๑๑๒ ควรยกเลิกหรือแก้ไข” ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ นำสติกเกอร์สีแดงปิดลงในช่องยกเลิกมาตรา ๑๑๒ แม่ผู้ถูกร้องที่ ๑ โต้แย้งและเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า เป็นเพียงการแสดงออกเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ตั้งกระทุกามและผู้พิพากษาประศรัยโดยทั่วไปส่งบทต่อมาตรา ๑๑๒ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏในหนังสือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ปราศรัยความตอนหนึ่งว่า “... พื้นดินประชาชนเสนอกฎหมายยกเลิก ม. ๑๑๒ เข้ามา พระค้าไว้ใจลึกจะสนับสนุนเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นต้องขอโทษน้องหั้งสองคนที่พี่ต้องแก้ไข ม. ๑๑๒ ในสภาค่อน ถ้าสายยังไม่ได้รับการแก้ไข ก้าวไว้ใจจะออกไปสู้ด้วยกันครับ” (เอกสารหมายเลข ศ ๓๓) แสดงให้เห็นถึงเจตนาของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ในขณะนั้นที่พร้อมจะสนับสนุนการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ทำให้บทบัญญัติในการคุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ หมดสิ้นไป เพราะหากไม่ได้รับการแก้ไขภายในสถาบันฯ แทนราชภูรีพร้อมที่จะดำเนินการโดยอาศัยวิถีทางอื่น นอกเหนือจากการบันการนิติบัญญัติ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑๙/๒๕๖๔ ว่า “การกระทำที่มีเจตนาทำลายล้างสถาบันพระมหากษัตริย์โดยชัดแจ้งเป็นการเข้ากรอบบ่อนทำลายการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วางบรรทัดฐานเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขว่า พระมหากษัตริย์ทรงดำรงสถาบันอยู่เหนือการเมืองและเป็นกลางทางการเมือง การกระทำใด ๆ ทั้งการส่งเสริมหรือทำลายให้สถาบันพระมหากษัตริย์สูญเสียสถานะที่จะต้องอยู่เหนือการเมืองหรือดำรงความเป็นกลางทางการเมือง ย่อมเป็นการเข้ากรอบบ่อนทำลาย เป็นเหตุให้ชำรุดทรุดโทรม เสื่อมทราม หรืออ่อนแอลง เข้าลักษณะเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

แม่ผู้ถูกร้องหั้งสองตัวแย้งว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ มีองค์ประกอบของการกระทำอันจะเป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้นั้นจะต้องเป็น

การใช้ “สิทธิหรือเสรีภาพ” ก็ตาม แต่คำว่า “สิทธิ” หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองและให้ความคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลใดรุกล้ำหรือใช้สิทธิเกินส่วนของตนเองอันถือเป็นการล่วงละเมิดต่อสิทธิของผู้อื่น ส่วนคำว่า “เสรีภาพ” หมายถึง เป็นสภาวะของมนุษย์ที่เป็นอิสระในการกำหนดว่าตนเองจะกระทำการหรือไม่กระทำการอันใด แต่ทั้งนี้ การใช้เสรีภาพจะต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่นด้วย ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๔ กำหนดกรอบการใช้สิทธิและเสรีภาพสอดคล้องกับตัวการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) ข้อ ๑๙ ไว้ ๓ ประการ ดังนี้ (๑) ต้องไม่กระทำต่อกำหนดของมนุษย์ของชาติ (๒) ต้องไม่กระทำต่อกำหนดของมนุษย์ของคนอื่น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า การกระทำของผู้ใดร้องทั้งสองมีพฤติกรรมในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเพื่อเรียกร้องให้มีการดำเนินการปกคล้องระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยช่องทางการนำเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และใช้เป็นนโยบายพรรคแม้เหตุการณ์ตามคำร้องผ่านพันปีแล้ว แต่การดำเนินการนั้นให้มีการยกเลิกหรือการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาของผู้ใดร้องทั้งสองมีลักษณะดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเป็นขบวนการ โดยใช้หลายพฤติกรรมประกอบกัน ทั้งการชุมนุมเรียกร้อง การจัดกิจกรรมทางการเมือง การรณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร และการใช้เป็นนโยบายทางการเมือง เสียงเลือกตั้ง หากยังปล่อยให้ผู้ใดร้องทั้งสองกระทำการดังกล่าวต่อไป ย่อมไม่ไถเกินเหตุที่จะนำไปสู่การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การกระทำของผู้ใดร้องทั้งสองจึงเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรคหนึ่ง โดยมาตรา ๔๙ วรคสอง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งการให้เลิกการกระทำการดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคตได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ใดร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรคหนึ่ง และสั่งการให้ผู้ใดร้องทั้งสองเลิกการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นเพื่อให้มีการยกเลิกประมวล

- ๓๓ -

กฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อีกทั้งไม่ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ด้วยวิธีการซึ่งไม่ใช่กระบวนการทางนิติบัญญัติโดยชอบ ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตด้วยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง และพระราชนิติบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๔

- ๓๔ -

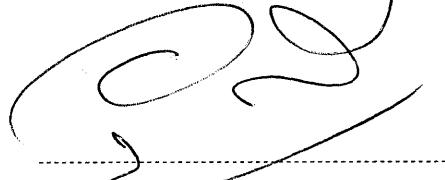
(คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗)

(นายคринทร์ เมวัตรรัตน์)

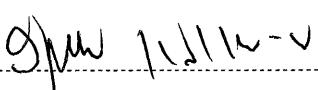
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)

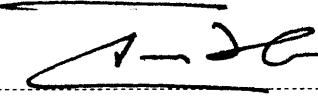
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิริวิชชารม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุพห์ แสงเทียน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนกดา เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราษฎ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รักษอมฤต)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมາภิไธยพระมหาภัตtriy
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๖

วันที่ ๓๑ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	นายธีรยุทธ สุวรรณเกษตร	ผู้ร้อง
	นายพิธา ลี้มเจริญรัตน์ หัวหน้าพรรคก้าวไกล ที่ ๑	
	พรรคก้าวไกล ที่ ๒	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

นายธีรยุทธ สุวรรณเกษตร (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ นายพิธา ลี้มเจริญรัตน์ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) หัวหน้าพรรคก้าวไกลในขณะนั้น และพรรคก้าวไกล (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ร่วมกันเสนอร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยร่างมาตรา ๕ “ให้ยกเลิกมาตรา ๑๑๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูป การปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙” และร่างมาตรา ๖ “ให้เพิ่มความต่อไปนี้ เป็นลักษณะ ๑/๒ ความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติของพระมหาภัตtriy พระราชนี รัชทายาท และเกียรติยศ

ของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา ๑๓๕/๔ มาตรา ๑๓๕/๖ มาตรา ๑๓๕/๗ มาตรา ๑๓๕/๘ และมาตรา ๑๓๕/๙ ในภาค ๒ ความผิด แห่งประมวลกฎหมายอาญา” และแก้ไขหมวดความผิดจากเดิมบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด ๑ ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เป็นหมวด ๔ ความผิดต่อสัมพันธ์มิตรกับต่างประเทศ เป็นการลดสถานะความคุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ และแก้ไขอัตราราคาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ จากเดิมที่บัญญัติว่า “ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาذاตมาด้วยพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องรำงห์ใจคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี” เป็นให้เพิ่มความว่า “มาตรา ๑๓๕/๔ ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาذاตมาด้วยพระมหากษัตริย์ ต้องรำงห์ใจคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และ “มาตรา ๑๓๕/๖ ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาذاตมาด้วยพระราชน妃 รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องรำงห์ใจคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เป็นการเสนอให้ความผิดตามมาตรา ๑๑๒ มีรำงห์ใจคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท และรำงมาตรา ๖ ให้เพิ่มความว่า มาตรา ๑๓๕/๗ “ผู้ใดติชม แสดงความคิดเห็น หรือแสดงข้อความโดยสุจริต เพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อสำรองไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ผู้นั้นมีความผิดตามมาตรา ๑๓๕/๔ และมาตรา ๑๓๕/๖” และมาตรา ๑๓๕/๘ วรรคหนึ่ง “ความผิดฐานในลักษณะนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาว่า กระทำการผิดพิสูจน์ได้ว่าข้อที่หาว่าเป็นความผิดนั้นเป็นความจริง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ” เป็นการเปิดช่องให้บุคคลทั่วไปก้าวลงพระบาทอำนาจโดยการวิพากษ์วิจารณ์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ โดยไม่มีความผิดหรือไม่ต้องรับโทษใด ๆ และให้เพิ่มความในมาตรา ๑๓๕/๙ วรรคหนึ่ง “ความผิดฐานในลักษณะนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้” และวรรคสอง “ให้สำนักพระราชวัง เป็นผู้ร้องทุกข์ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติของพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และเกียรติศักดิ์ของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” เป็นการเสนอให้ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เป็นความผิดอันยอมความได้เช่นเดียวกับความผิดฐานหมิ่นประมาทบุคคลทั่วไป โดยให้สำนักพระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์และเป็นผู้เสียหายเท่านั้น

ระหว่างการหาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องทั้งสอง เสนอให้ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ซึ่งมีเนื้อหาท่านองเดียวกับ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) โดยกำหนดเป็นนโยบายของพระคผู้ถูกร้องที่ ๒ และดำเนินการรณรงค์เรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เช่น เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ปราศรัยบนเวทีของพระคผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่สวนสาธารณะเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ยืนยันนโยบายของพระคผู้ถูกร้องที่ ๒ กิจกรรมบนเวทีมีข้อความว่า “คุณคิดว่า ม. ๑๑๒ สมควรยกเลิกหรือแก้ไข” ผู้ถูกร้องที่ ๑ นำสติ๊กเกอร์ สีแดงปิดลงในช่อง “ยกเลิก” และภาพข่าว เรื่อง “ตะวัน - แบบ ชื่นเวทก้าวไกล ตามจะแก้ไข หรือยกเลิก ๑๑๒ พิชา ตอบพร้อมขอโทษ” เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ อภิปรายในรายการ “เวทีดีเบตเลือกตั้ง ๖๖” เพย์แพรโดยไทยรัฐทีวีออนไลน์ ทางเว็บไซต์ยูทูบ นาทีที่ ๐.๐๑ - ๐.๔๙ ว่า “... ประเด็นแรก คือ การลดโทษ ๓ ถึง ๑๕ ปี นี้เท่ากับการฆ่าคนตาย โดยไม่เจตนา อันนี้ผมคิดว่าโทษมันสูงไป สามารถลดลงมาได้อยู่ที่ประมาณ ๑ ปี อันที่สองก็คือ คนฟ้องร้องจะเป็นครก็ไม่ได้ ก็ต้องเป็นสำนักพระราชศาลาของพระองค์ที่จะให้ฟ้อง อันที่สามก็คือ เรื่อง การที่พอยู่ในหมวดของความมั่นคงทำให้ดูลพินิจของศาลก็ได้ ในการที่จะใช้ในการที่จะบังคับใช้มีปัญหา ก็ต้องแยกออกจาก ...” เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ อภิปรายในรายการ “หมวดรัฐ ประเทศไทย ประจำ ๑๑๒ เสริมศุทธ์ ขอร่วมดีเบต” เพย์แพรโดยเดอะสแตนดาร์ด ทางเว็บไซต์ยูทูบ นาทีที่ ๔.๐๐ - ๕.๒๕ ว่า “... เราต้องการแก้ไขที่จะแตกต่างจากคุณหมอบังคับ แต่กับการฆ่าคนโดยไม่เจตนา และเป็นกฎหมายที่คุ้มครองประมุขที่ร้ายแรงที่สุดในโลก ถ้าไม่ใช่ที่สุด ผมไปดูมายังหาไม่เจอกันดีไม่ได้ เราต้องการลดโทษมาให้เหลือแค่ ๑ ปี อันที่สองให้ครก็ได้ ควรที่จะให้สำนักพระราชวังเป็นคนฟ้อง อันที่สาม ก็คือเอาออกจากหมวดหมู่ความมั่นคง เพื่อที่จะให้โอกาสในการพิสูจน์สันนิษฐานว่าบริสุทธิ์ไว้ก่อน เกิดขึ้นในประเทศไทย ...” เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และพระคผู้ถูกร้องที่ ๒ ลงนามข้อตกลงร่วมในการจัดตั้งรัฐบาล (MOU) เพย์แพรโดยสำนักข่าวไทย ทางเว็บไซต์ยูทูบ นาทีที่ ๑๕.๓๘ - ๑๖.๐๙ ว่า “... การยื่นแก้ไข ม. ๑๑๒ นั้นคือ แล้วก็การที่จะให้มีการอภิปรายกัน ในสภานะครับ แล้วก็รวมถึงการหาญติเกี่ยวกับปัญหา ม. ๑๑๒ พระค้าว่าใกล้ยังยืนยันที่จะทำอยู่นั้นนะครับ เมื่อกุมภา ๖๔ เรายกได้ยื่นเข้าไปสู่สภากลับวันนี้ครับ แต่ก็ไม่มีการบรรจุ แต่ครั้งนี้นั้นนะครับ ผมคิดว่า

น่าจะประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยังมีการยื่นอญู่ โดยการดำเนินการของพระครก้าวไกลครับ ...” และเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวประจำเอชีเยตัววันออกเฉียงใต้ ของสำนักข่าวต่างประเทศ (BBC) ในหัวข้อ “พิรา ลีมเจริญรัตน์ ไม่ใช่นักกฎหมายในแบบคุณ” เผยแพร่โดย บีบีซี นิวส์ไทย ทางเว็บไซต์ยูทูบ มีการแปลบทสัมภาษณ์เป็นภาษาไทยท้ายคลิปถึงนโยบายการแก้ไขกฎหมายหมิ่นประบรมเดชานุภาพว่า “... เพราะนั้นคือสิ่งที่เราสัญญาภักดีประชาชนไว้ เราไม่ฉันทามติมากพอก เราได้รับคำแนะนำเสียงจากประชาชน ๑๕ ล้านคน พวกเขารอเช้าใจ มั่นใจเงิน และโปรดีกว่า นี้เป็นหนึ่งในเป้าหมายที่เราต้องการผลักดัน ...” และเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ นายสนธิ ลีมทองกุล มีความเห็นในรายการ “สนธิทอล์ค บีบีซีชง พิราตอบ : Sondhitalk (ผู้თ่อเล่าเรื่อง)” เผยแพร่ทางเว็บไซต์ยูทูบ ว่า “... เหตุใดพระครกจึงไม่ยุติการผลักดันเรื่องนี้ นายพิรา ตอบคำถามนี้ กับโจนาราน เยิด ว่า เป็นนโยบายที่พระครกให้สัญญาภักดีประชาชน และจากการเลือกตั้งที่ผ่านมา ประชาชนยังคงคะแนนให้กับพระครก้าวไกลเป็นจำนวนถึง ๑๕ ล้านเสียงอีกด้วย ...”

ผู้ร้องเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑๙/๒๕๖๔ วินิจฉัยว่า สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย เป็นเสาหลักสำคัญที่ขาดเสียไม่ได้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การกระทำใดที่มีเจตนาเพื่อทำลายหรือทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ต้องสิ้นลายไป ไม่ว่าจะโดยวิธีการพูด การเขียน หรือการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลเป็นการบ่อนทำลาย ด้วยคุณค่า หรือทำให้อ่อนแอง ยอมแสดงให้เห็นถึงการมีเจตนาเพื่อล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนั้น การใช้สิทธิหรือเสรีภาพ เรียกร้องให้มีการยกเลิกกฎหมายที่ห้ามผู้ใดล่วงละเมิด หมิ่นประมาท หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ สถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งการแก้ไขรัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าวจะส่งผลให้สถาบันพระมหากษัตริย์ ไม่อยู่ในสถานะที่เคราพสักการะอันนำไปสู่การสร้างความปั่นป่วนและความกระด้างกระเดืองในหมู่ประชาชน เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพที่เกินความพอเหมาะสม มีผลกระทบกระทบเทือนหรือเป็นอันตราย ต่อกำลังของรัฐและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และจะนำไปสู่การบ่อนทำลาย การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ บัญญัติให้คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงมีผลผูกพันให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยคดีนี้ เช่นเดียวกัน

เมื่อการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๔ เพื่อกระทำการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ด้วยการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และใช้เป็นนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อเป็นการบ่อนทำลาย ด้วยคุณค่าสถาบันพระมหากษัตริย์ และมุ่งหมายผลประโยชน์ทางการเมืองโดยไม่คำนึงถึงหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นอันตรายต่�建มั่นคงของรัฐ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เพื่อขอให้อัยการสูงสุดร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเลิกการกระทำ แต่อัยการสูงสุดมิได้ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสาม ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙
๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเลิกการกระทำเพื่อให้มีการยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒

๓. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเลิกการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น เพื่อให้มีการยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และให้เลิกการกระทำดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้ร้องยื่นคำร้องเพิ่มเติม สรุปได้ว่า การที่ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ซึ่งผู้ถูกร้องทั้งสองยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ไม่ได้รับการพิจารณาในสภาพผู้แทนราษฎร เนื่องจาก นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ ๑ ในขณะนั้น เป็นผู้พิจารณาระเบียบวาระมีความเห็นว่า ร่างกฎหมายดังกล่าวอาจมีปัญหาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงส่งกลับไปให้ผู้ถูกร้องทั้งสองแก้ไข

แต่ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ได้ดำเนินการ และ นายชัยรัช ตุลารุน เลขาธิการพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ในขณะนั้นให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองยังคงมีความประสังค์จะยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ให้สำเร็จ แม้ว่าในระหว่างการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สมาชิกรัฐสภาจะอภิปรายไม่เห็นด้วยกับการเสนอโดยบานี้ก็ตาม

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้อง ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ หรือไม่ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง แล้ว แต่อัยการสูงสุดมิได้ดำเนินการตามที่ร้องขอภายใต้สิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสาม ที่ผู้ร้องจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ จึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย ให้ผู้ถูกร้องทั้งสองยื่นคำชี้แจง แก้ข้อกล่าวหา และเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา แจ้งอัยการสูงสุดว่า หากอัยการสูงสุดได้รับพยานหลักฐานใดเพิ่มเติมให้จัดส่งศาลรัฐธรรมนูญโดยเร็ว

อัยการสูงสุดจัดส่งข้อมูลพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ นายพิจารณ์ เชาวพัฒวงศ์ นายอธิรัชชัย พันธุมาศ นางสาวณัณฐา บัวเพื่อน นางสาวศรีกัญญา ตันสกุล นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี นางสาวเบญจ่า แสงจันทร์ พันตำรวจตรี ชวิติ เลาหอุดมพันธ์ นายนิติพล ผิวเหมาะ นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล นายปดิพัทธ์ สันติภาดา นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์ นายปริญญา ช่วยเกตุ คีริรัตน์ นายณัฐวุฒิ บัวประทุม นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ นางสาวณธีภัสสร์ กุลเศรษฐีสิทธิ์ นางสาวสุทธารณ สุบรรณ ณ อยุธยา นายวรภพ วิริยะโรจน์ นายคำพอง เทพาคำ นายสมเกียรติ ถนนสินธุ นายทองแดง เป็ญจะปักษ์ นายจิรภัส ทองสุวรรณ นายจรัส คุ้มไข่น้ำ นายสุเทพ อุ่น นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์ นายอภิชาต ศิริสุนทร นายองค์การ ชัยบุตร พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ นายณัฐพล สีบศักดีวงศ์ นายศักดินัย นุ่มนหนู นายมานพ คีรีภูวดล นายวารอย อัศวรุ่งเรือง นางสาววรรณวิภา ไม้สน นายวิโรจน์ ลักษณาอดิศร นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ

นายทวีศักดิ์ ทักษิณ นายสมชาย ผั่งชลจิตร นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล นายอุตตินันท์ บุญชู นายรังสิมันต์ rome และ นายสุรవาท ทองบุ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคผู้ถูกกรองที่ ๒ ทั้งหมดรวม จำนวน ๔๔ คน เป็นผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) แต่ไม่ได้รับการบรรจุในภาระการประชุมสภาพผู้แทนราษฎร เนื่องจากประธานสภาพผู้แทนราษฎรพิจารณาว่า ข้อความในมาตรา ๓๓/๗ และมาตรา ๓๓/๘ (ร่างมาตรา ๖) อาจเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ถือเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีข้อบกพร่อง ให้ผู้เสนอที่ลงชื่อไว้ทุกคนร่วมลงชื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติตามข้อบังคับการประชุมสภาพผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ และปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ร้องเคลียร์คำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ขอให้ตรวจสอบกรณีผู้ถูกกรองที่ ๒ ดำเนินการเพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑ และยังดำเนินการต่อเนื่อง เป็นการกระทำอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรคหนึ่ง (๒) แต่คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีคำสั่งไม่รับคำร้อง

ผู้ถูกกรองทั้งสองยื่นคำร้อง ขอขยายระยะเวลาการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ๒ ครั้ง ครั้งละ ๓๐ วัน นับจากวันครบกำหนดยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอผู้ถูกกรองทั้งสองยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ มีองค์ประกอบภายนอกคือ “การใช้สิทธิหรือเสรีภาพ” และมีเจตนาพิเศษคือ “เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” การกระทำที่เป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ต้องเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพโดยมีเจตนาพิเศษเพื่อทำลายให้หมดสิ้นไปซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ของสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคผู้ถูกกรองที่ ๒ เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจของสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ วรคหนึ่ง (๒) เป็นกระบวนการนิติบัญญัติ ที่ต้องมีการถกเถียง อภิปราย ซึ่งต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และต้องผ่านความเห็นชอบของ

สภาพแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ และพระมหากรา重现 ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการบัญชีร่างกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๖ อีกชั้นหนึ่ง หรือหากร่างกฎหมายผ่านกลไกการตรวจสอบโดยฝ่ายนิติบัญญัติแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญยังมีหน้าที่ และอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมายได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) อีกทั้งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ไม่ใช่บทกฎหมาย ที่กำหนดรูปแบบการปกครองของรัฐ การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวอยู่ในมือกระทรวงหรือทำให้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ และมาตรา ๒ สื้นไป และไม่มีผลกระทบลิดرونพระราชสถานะและพระราชอำนาจ ของพระมหากรา重现ตามที่รับรองไว้โดยรัฐธรรมนูญ หมวด ๒ พระมหากรา重现 มาตรา ๖ ถึงมาตรา ๒๔

๒. ตามหลักการปกครองเสรีประชาธิปไตย สมาชิกสภาพแวดล้อมของประชาชน มีหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายที่หาเสียงไว้ การที่สมาชิกสภาพแวดล้อมของประชาชนเข้ามาร่วมร่างกฎหมาย ตามนโยบายที่ให้ไว้กับประชาชนย่อมเป็นการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของประชาชน โดยการทำ ผ่านสมาชิกสภาพแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อห้ามมิให้สมาชิกสภาพแวดล้อมของสมาชิกสภาพแวดล้อมของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การใช้สิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นการล้มล้าง ต้องเป็นการกระทำของ “บุคคล” ไม่รวมถึง “ผลกระทบเมือง” การเสนอร่างกฎหมายของสมาชิกสภาพแวดล้อมของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ๒ เป็นการใช้หน้าที่และอำนาจในฐานะสมาชิกสภาพแวดล้อมของรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องไม่ตကอยู่ใต้อันตรี มอบหมายหรือครอบงำจากผลกระทบเมืองที่ ๒ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑

๓. การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เป็นกระบวนการที่จำเป็นต่อการรักษา สถานะอันเป็นที่เคารพสักการะของพระมหากรา重现 กฎหมายดังกล่าวถูกดึงลงมาเป็นคู่ขัดแย้ง กับประชาชน กระทบต่อสถานะอันเป็นที่เคารพสักการะอย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งมีความพยายาม แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มาแล้ว เช่น เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการอิสรภาพตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอบ.) จัดทำรายงาน ความเห็นต่อสถานการณ์ปัญหาของบทบัญญัติและการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒

๔. แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ มีผลผูกพันคดีอื่นก็ตาม แต่ต้องมีประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในคดีเป็นประเด็นเดียวกันด้วย เมื่อข้อเท็จจริงและพฤติกรรมในคดีตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๙/๒๕๖๔ เป็นเรื่องการชุมนุม เพื่อเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยการยื่นข้อเรียกร้อง ๑๐ ประการ ให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ แต่ประเด็นแห่งคดีนี้ เป็นกรณีที่สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อันเป็นการกระทำทางนิติบัญญัติ ข้อเท็จจริงของทั้งสองคดี จึงแตกต่างกัน คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๙/๒๕๖๔ ไม่มีผลให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องผูกพันตามด้วย

๕. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมความผิดฐานหมิ่นประมาท) ไม่ใช่ร่างกฎหมายที่เสนอเพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เนื่องจากมีการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ การเสนอเปลี่ยนแปลง เลขมาตราเป็นการจัดหมวดหมู่กฎหมายใหม่ให้เป็นระบบเท่านั้น ผู้ถูกร้องทั้งสองมิได้เสนอให้ย้ายฐานความผิด ตามกฎหมายดังกล่าวให้อยู่ในหมวด ๔ ว่าด้วยความผิดต่อสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ แต่เสนอให้ ย้ายฐานความผิดไปบัญญัติไว้ในลักษณะความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติยศของพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และเกียรติยศของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์อย่างเป็นระบบเป็นการเฉพาะ ไม่เป็นการลดสถานะ ความคุ้มครองของพระมหากษัตริย์ เพราะประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้กำหนดลำดับศักดิ์ของหมวดหมู่ และลักษณะของกฎหมายไว้ บทกฎหมายที่บัญญัติฐานความผิดในประมวลกฎหมายอาญาทุกมาตรา มีลำดับศักดิ์เท่าเทียมกัน การจัดหมวดหมู่และลักษณะของกฎหมายไม่ก่อให้เกิดผลแตกต่างในทางนิตินัย และผู้ถูกร้องทั้งสองมิได้เสนอให้ลดอัตราโทษเฉพาะบทบัญญัติมาตรา ๑๑๒ เพียงมาตราเดียว แต่ให้แก้ไขระหว่างโทษสำหรับความผิดฐานหมิ่นประมาทและดูหมิ่นบุคคลในแต่ละฐานะแตกต่างกันไป ดังนั้น ความผิดว่าด้วยการหมิ่นพระเกียรติยศของพระมหากษัตริย์มีrangle ความผิดว่าด้วยการกระทำการที่ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งสูงกว่าระหว่างโทษสำหรับการกระทำการความผิด ต่อบุคคลทั่วไป และการเสนอลดอัตราโทษนี้ สอดคล้องกับข้อเสนอที่กลุ่มนิติราษฎร์เสนอไว้

การเสนอร่างมาตรา ๖ ให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๓๔/๑ และมาตรา ๑๓๔/๕ เป็นหลักการ ที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยที่คุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้กระทำความผิด หรือผู้ท่องหายได้พิสูจน์การกระทำการตามบทกฎหมายความผิดและบทยกเว้นโทษ ทั้งยังสอดคล้องกับพระราชดำรัส

ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทานให้เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๘ และการให้เพิ่มน้ำอุณหภูมิตามมาตรฐาน ๓๓/๙ เป็นการกำหนดให้สำนักพระราชวังเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจหน้าที่ในการเริ่มและยุติคดี เพื่อคงไว้ซึ่งพระราชอำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่จะริเริ่มดำเนินคดีหรือยุติคดีเมื่อได้ก่อได้

๖. พระราชบัญญัติประกอบปรับปรุงรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติให้ผู้ร้องต้องบรรยายเรื่องหรือการกระทำทั้งหลายอันเป็นเหตุให้ต้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยพร้อมทั้งข้อเท็จจริง หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้ร้องจะต้องบรรยายเรื่องหรือการกระทำทั้งหลายของผู้ถูกร้องทั้งสองในลักษณะยืนยันข้อเท็จจริง พร้อมอธิบายข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อกล่าวหา ตลอดจนพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง การที่ผู้ร้องอ้างอิงความเห็น และคำสัมภาษณ์ของบุคคล ไม่มีลักษณะเป็นการยืนยันข้อเท็จจริง และการบรรยายคำร้องต่อไปว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสอง อาจจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มีลักษณะเป็นการคาดคะเน

ส่วนข่าวการประชุมรัฐสภาและคำให้สัมภาษณ์ของเลขานุการครุผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นเพียงการคัดลอกพาดหัวข่าวมาลง โดยไม่ได้ระบุข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อกล่าวหา ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่อาจเข้าใจข้อกล่าวหาได้เพียงพอที่จะชี้แจงได้ คำร้องของผู้ร้องจะไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบปรับปรุงรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๒)

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงเฉพาะส่วนของตนว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ นำสติกเกอร์สีแดงปิดลงในช่องยกเลิกมาตรา ๑๑๒ เป็นเพียงการแสดงออกเพื่อโน้มน้าวให้ผู้สามและผู้ฟังการปราศรัยสบสติอารมณ์ลงก่อนที่จะฟังเหตุผลที่สมควรแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มากกว่าที่จะยกเลิกมาตราดังกล่าว ในระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้องที่ ๑ ใช้นโยบายให้แก่เพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ไม่มีการปราศรัยหรือหาเสียงโดยเสนอให้ยกเลิกกฎหมายดังกล่าว การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ แตลงข่าวการลงนามข้อตกลงร่วมในการจัดตั้งรัฐบาล (MOU) ตอบคำถามของสื่อมวลชนว่า จะดำเนินการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ด้วยวิธีการทางรัฐสภาเท่านั้น ทั้งการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวไม่ได้อยู่ในข้อตกลงร่วมจัดตั้งรัฐบาลอีกด้วย อีกทั้งการตอบบทดำเนินรายการของสื่อมวลชนซึ่งเป็นความเห็นส่วนตัว โดยผู้ร้องตัดต่อสับเปลี่ยนกันในช่วงเวลาเดียวกัน ให้คัดลอกมาจากข้อเท็จจริง และนำมาเป็นหลักฐาน

ในการฟ้องร้องคดี “ไม่มีลักษณะเป็นการยืนยันข้อเท็จจริง เป็นกรณีไม่ปรากฏเรื่องหรือการกระทำทั้งหลายอันเป็นเหตุให้ต้องขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยพร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง คำร้องของผู้ร้องเป็นคำร้องที่ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๒)

เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคสาม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำคำชี้แจงเพิ่มเติมเป็นหนังสือตามประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด สรุปได้ดังนี้

๑. ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลฯ จัดส่งข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า มีคณะกรรมการบริหารพระคร สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร และสมาชิกของพระครผู้ถูกร้องที่ ๒ เข้าร่วม หรือปรากฏตัวในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการณรงค์ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ดังนี้

ระหว่างวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ นายกฤษ्णหิรัญ เลิศอุฤทธิ์ภักดี นายสกอล สุนทรผลิตย์กิจ นายเขตวน เตือปะโคน นายทวีวงศ์ โตทวีวงศ์ และ นายสหัสต คุ้มคง เข้าร่วมกิจกรรมยืน หยุด ข้าง ที่จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดชลบุรี ตามลำดับ ทั้งหมดเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรของพระครผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว มีข้อเรียกร้องให้ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ยุติการดำเนินคดีทางการเมือง และให้พระการเมืองทุกพระ เสนอนโยบายยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มีการยืนชี้ป้ายข้อความว่า “#ยกเลิก ม. ๑๑๒”

ระหว่างวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ นางสาวธีระนา ชุณหะวัน นายปิยรัฐ จงเทพ และ นายรังสิมันต์ โรม เข้าร่วมชุมนุมเพื่อทำกิจกรรม “ราชภาระสถาปนา เดินหน้ายกเลิก ๑๑๒” ที่หน้ารัฐสภา และ “ราชภาระประสังค์ ยกเลิก ๑๑๒” ที่บริเวณแยกราชประสังค์ ทั้งหมดเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพระครผู้ถูกร้องที่ ๒ การชุมนุมมีการเสนอให้ยกเลิกหรือแก้ไข ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มีการรวบรวมรายชื่อประชาชนให้ได้ ๑๐,๐๐๐ คน มีการตั้งโต๊ะ พร้อมติดป้ายข้อความว่า “ยกเลิก ๑๑๒” “๑๑๒ ปิดปากประชาชน” และ “ปฏิรูปสถาบันกษัตริย์”

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ พระครผู้ถูกร้องที่ ๒ จัดกิจกรรมปราศรัยให้ผู้ของพระครก้าวใกล้ บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครแคลมฉบับ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๑ ขึ้นปราศรัยบนเวที

มีข้อความตอนหนึ่งว่า “... ตอนนี้ผมในฐานะหัวหน้าพรรคก้าวไกลปิดสติกเกอร์คำว่ายกเลิกแต่ผมต้องขอโทษน้องทั้งสองว่า ขอให้ผมแก้ไขก่อนด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ สำหรับคำตอบคำถามนี้ว่า ทำไม่ต้องแก้ไข เพราะผมเชื่อว่าการแก้ไขจะทำให้โอกาสที่กฎหมายนี้ได้รับการแก้ไขในส่วนมากกว่าและผมเชื่อว่าร่างของพรรครักก้าวไกลไม่ว่าจะเป็นเรื่องการที่ไม่ใช่ว่าให้ใครเอาสถาบันมาทำร้ายกัน ตั้งคำวิจารณ์ไม่ต้องติดคุก การลดโทษออกมานาการ เอกกฎหมายฉบับนั้นฉบับนี้ออกจากความมั่นคงไม่มีใครต้องติดคุกเพียงแค่ตั้งคำถามอีกต่อไป พี่น้องประชาชนเสนอกฎหมายยกเลิก มาตรา ๑๑๒ เข้ามาพรรครักก้าวไกลก็จะสนับสนุนเข่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น ต้องขอโทษน้องทั้งสองคนที่พี่ต้องขอแก้ไข มาตรา ๑๑๒ ในส่วนก่อน ถ้าสายยังไม่ได้รับการแก้ไข ก้าวไกลจะออกใบสัญญาณครับ ...”

๒. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติจัดส่งข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ บรรดับผู้ถูกร้องที่ ๒ รณรงค์ให้มีการยกเลิกหรือแก้ไข ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ทั้งในเชิงกฎหมายและสื่อสังคมออนไลน์ โดยชี้ว่ากฎหมายดังกล่าว มีปัญหาและถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง มีการบังคับใช้กฎหมายนี้กับประชาชนเป็นจำนวนมาก ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ถูกตั้งคำถามและเสื่อมเสียพระเกียรติ ซึ่งบรรดับผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว เนื่องจาก นางสาวชลธิชา แจ้งร์ว สมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิ สังกัดบรรดับผู้ถูกร้องที่ ๒ อุญระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวจากการเป็นผู้ต้องหาในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ จึงเสนอแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และใช้ในการรณรงค์ หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิเป็นการทั่วไป วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และบรรดับผู้ถูกร้องที่ ๒ ยังเรียกร้องสิทธิในการประกันตัวผู้ต้องหาในข้อหาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยอ้างว่าสิทธิตั้งกล่าวเป็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองตามหลักสามัญที่ประเทศไทยเข้าร่วมกับภาคีเครือข่าย ๑๗๒ ประเทศ สมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิสังกัดบรรดับผู้ถูกร้องที่ ๒ ใช้ตำแหน่ง สมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิเป็นหลักประกันในการขอประกันตัวผู้ต้องหาในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ประกอบด้วย ผู้ถูกร้องที่ ๑ นายรังสิมันต์ rome สมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิสังกัดบรรดับผู้ถูกร้องที่ ๒ นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา และ นายทองแดง เป็ญจะปัก อดีตสมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิ สังกัดบรรดับผู้ถูกร้องที่ ๒

๓. เลขาธิการสภาพความมั่นคงแห่งชาติจัดส่งข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สมาชิกทั้งในปัจจุบันหรือในอดีตของพรรครัฐกรองที่ ๒ กระทำการในลักษณะของการรณรงค์ให้แก่ไขเพิ่มเติมและยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ดังนี้

วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ นายรังสิมันต์ โรม สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรครัฐกรองที่ ๒ โพสต์ข้อความลงในเฟซบุ๊กส่วนตัวว่า “ผมลงชื่อยกเลิกมาตรา ๑๑๒ แล้ว โครงสร้างสามารถขึ้นได้ตามลิงค์นี้เลยครับ www.no112.org” เชิญชวนให้ประชาชนยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒

วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ และวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๖ นางอมรัตน์ โชคปนิเตชะกุล อดีตสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรครัฐกรองที่ ๒ เดินทางมาให้กำลังใจ นายปิยบุตร แสงกนกกุล แก่นนำคณะก้าวหน้าที่เข้าพบพนักงานสอบสวนตามหมายเรียกผู้ต้องหาในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยชูป้ายซึ่งมีข้อความ “#ยกเลิก ๑๑๒” และโพสต์ข้อความลงในเฟซบุ๊กส่วนตัวว่า “... หากสภาพผู้แทนราษฎรไม่ร่วมมือกันอย่างแข็งขันเพื่อช่วยกันแก้ไขให้กฎหมายนี้เป็นธรรมขึ้นได้สังคม ก็จะเหลือเพียงตัวเลือกสุดท้าย คือ ยกเลิก ม. ๑๑๒ ไปอย่างถาวรตามข้อเรียกร้องของประชาชน”

วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ นางสาวเบญจ่า แสงจันทร์ สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สังกัดพรรครัฐกรองที่ ๒ เข้าร่วมกิจกรรมยืน หยุด ข้าง เพื่อร่วมรับฟังและส่งข้อเรียกร้องของประชาชน ๓ ข้อ หนึ่งในนั้น ได้แก่ “... ๓. พรรคการเมืองต้องเสนอนโยบายยกเลิก #ม.๑๑๒ #ม.๑๑๖ โดยมีการถือป้ายข้อความ #ยกเลิก ๑๑๒”

วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖ นางปัญญารัตน์ นันทภูษิตานนท์ สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สังกัดพรรครัฐกรองที่ ๒ เดินทางเข้าร่วมกิจกรรมยืน หยุด ข้าง และชูป้ายข้อความ “ยกเลิก มาตรา ๑๑๒”

๔. ศาลอาญาจัดส่งข้อมูลและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ปรากฏรายชื่อผู้ต้องหา หรือจำเลยที่เป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรครัฐกรองที่ ๒ ได้แก่ นางสาวชลธิชา แจ้งเริ่ว รายชื่อผู้ขอปล่อยชั่วคราวหรือนายประกันที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพรรครัฐกรองที่ ๒ ได้แก่ นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาติ นางสาวเบญจ่า แสงจันทร์ นายรังสิมันต์ โรม นายชาลิต เลาหุตมพันธ์ นางสาวณัฐสิร์ กุลเศรษฐสิทธิ์ นายทองแดง เป็ญจะปัก และ นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา

เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคสาม ศาลรัฐธรรมนูญ กำหนดให้มีการต่อส่วนพยานบุคคล รวมทั้งสิ้น จำนวน ๖ ปาก โดยให้พยานผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๔ ปาก ได้แก่ ศาสตราจารย์กิตติคุณวิทิต มัณฑารณ์ รองศาสตราจารย์ภูริ พ่วงศ์เจริญ รองศาสตราจารย์ ศุภุมิตร ปิติพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนกรณ์ บุญมี จัดทำบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริง หรือความเห็นยืนต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้พยานบุคคล จำนวน ๒ ปาก ได้แก่ นายพิรา ลีมเจริญรัตน์ และ นายชัยรุษ ตุลาอนัน จัดทำบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้ายืนต่อศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมเปิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งให้คู่กรณีตรวจพยานหลักฐานทั้งหมดระหว่างวันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖ สรุปได้ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์กิตติคุณวิทิต มัณฑารณ์ ชี้แจงสรุปว่า การบังคับให้ประชาชนเปิดโอกาสให้ผู้พิพากษาใช้ดุลยพินิจในการลงโทษด้วยโทษอื่นที่ไม่ใช่การกักขังหรือจำคุก กรณีที่เยาวชนเป็นผู้ต้องหา ควรดำเนินคดีด้วยมาตรการทางสังคมภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

๒. รองศาสตราจารย์ภูริ พ่วงศ์เจริญ ชี้แจงสรุปว่า กฎหมายหมิ่นประมาทสถาบันพระมหากษัตริย์ และกฎหมายที่ใช้คุ้มครองประมุขแห่งรัฐ ย่อมจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ส่วนการจำกัดเสรีภาพดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่ หากน้อยขนาดไหน ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของกฎหมาย ลักษณะการบังคับใช้ และสภาพสังคมเป็นสำคัญ การมีกฎหมายปกป้องประมุขแห่งรัฐจากการกระทำที่ถือเป็นการคุกคามหรือการข่มขู่ย่อมไม่เป็นที่เต็มที่

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนกรณ์ บุญมี ชี้แจงสรุปว่า ประเทศไทยปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถานะขององค์พระมหากษัตริย์ไทยอยู่ใน “สถานะมิอาจล่วงละเมิดได้” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖” และยังเป็น “ที่เคราะห์และศรัทธาเป็นศูนย์รวมจิตใจและความเป็นหนึ่งเดียวกัน ของปวงชนชาวไทย” ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑๙/๒๕๖๔ รับรองสถานะของพระองค์ การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ โดยไม่ได้ยกเลิกมาตราดังกล่าว แต่ให้สอดคล้องกับคุณค่าและบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันมากที่สุด

๔. รองศาสตราจารย์ศุภุมิตร ปิติพัฒน์ ชี้แจงสรุปว่า การรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้ให้มีความมั่นคงยั่งยืนจะต้องหาทางให้คุณค่าของสถาบันสำคัญในวัฒนธรรมไทยลงตัวกับคุณค่าของบรรทัดฐานสากลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิพลเมืองและสิทธิมนุษยชนให้ได้

๔. ผู้ถูกร้องที่ ๑ เปิกความว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีแนวคิดที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ แต่การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ รวมถึงหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ สามารถทำได้ภายใต้เงื่อนไขว่า การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ซึ่งกำหนดห้ามแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรูปแบบของรัฐ ประกอบกับรัฐธรรมนูญไทย มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในหมวดพระมหากษัตริย์มาแล้วหลายครั้ง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองประมุขของรัฐ ไม่มีปัญหาต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศไทย แต่การกำหนดโทษต้องพoSมควรแก่เหตุแห่งการกระทำ อันเป็นความผิด ได้สมดุลระหว่างการคุ้มครองประมุขแห่งรัฐกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ของประชาชน ผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเคยยื่นร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ต่อสภาผู้แทนราษฎรมาแล้ว ๑ ครั้ง ด้วยมโนสำนึกของตนเอง มิได้ตกลอยู่ภายใต้อันดิหรือคำสั่งการของผู้ใด

ผู้ถูกร้องที่ ๑ เคยใช้ข้อเสนอในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ในการหาเสียง เนื่องจากเป็นนโยบายหาเสียงของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยไม่มีการเรียกให้ชี้แจงเพิ่มเติมหรือการทักท้วงจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งปัจจุบันมิได้ใช้ข้อเสนอ ในการเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ในการพบปะประชาชน หรือมีแนวคิดที่จะยื่นร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ต่อสภาผู้แทนราษฎร หรือสนับสนุนให้มีการยื่น แต่อย่างใด เนื่องจากเรื่องดังกล่าวยังเป็นคดีอยู่ในศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการณรงค์หรือการเสนอยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้กระทำความผิดหรือร่วมกระทำความผิด เป็นผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือเคยช่วยเหลือ ประการใด ๆ ต่อผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ เพราะบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่า เป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ทราบได้ที่ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า บุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิด ย่อมต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้บริสุทธิ์ และมีสิทธิได้รับ การปล่อยชั่วคราวระหว่างการพิจารณาคดีของศาล การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นนายประกันย่อมเป็นสิทธิโดยแท้ และการพิจารณาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือไม่ เป็นอำนาจดุลพินิจของค์กรตุลาการ และการเป็นนายประกัน ให้แก่บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ หรือความผิดอื่น ย่อมมิได้เท่ากับการสนับสนุนการกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา

การเสนอร่างพระราชบัญญัติกำไกเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๗ ไม่ได้มีการปรึกษาหารือกันในพระครองสืบถึงร้องที่ ๒ แต่เป็นการทำความเข้าใจกัน เพราะสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร ไม่ต้องตกอยู่ภายใต้อาณัติของใครและมีเอกสารที่ชี้ของตนเอง การเสนอกฎหมายไม่ได้ผ่านมติกรรมการบริหารพระรัฐสภาผู้แทนราษฎรยืนด้วยตนเองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) เนื่องจากตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ มีการใช้มาตรา ๑๑๒ ดำเนินคดีกับประชาชน ประมาณ ๒๖๘ คดี โดยเฉพาะมีผู้ต้องหาเป็นเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๒๐ คดี มีการใช้มาตรานี้สูงขึ้น ไม่เป็นผลดีกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ครองที่ ๑ ต้องการบรรเทาภาระติดต่อทางการเมืองให้คลื่นลาย จึงคิดว่าหากนำเรื่องนี้เข้าสู่ระบบกลไกที่ใช้หัวน้ำทามติของสังคมได้ จะไม่มีครองขาดความคิดเห็นแบบใดแบบหนึ่ง เพราะการเสนอร่างกฎหมายมีการตั้งกรรมมาธิการ มีวุฒิสภาพ และมีกระบวนการยับยั้งในหลายชั้น กระบวนการทางนิติบัญญัติจึงเป็นทางออกของสังคม ทำให้บ้านเมืองที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์จะเป็นศูนย์รวมจิตใจ และมั่นคงสภาพอยู่กับประเทศไทย

ผู้ครองที่ ๑ เคยเป็นผู้ประกันตัว นางสาวทานตะวัน (ตะวัน) ตัวตุลานนท์ ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยได้รับการติดต่อกันจากทนายความของศูนย์ทนายเพื่อสิทธิมนุษยชน และผู้ครองที่ ๑ เชื่อในการเข้าถึงสิทธิในการประกันตัวและหลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of innocence) ผู้พิพากษาในคดีมีสิทธิชี้ขาดว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะได้รับการประกันตัวหรือไม่ ถ้าผู้พิพากษายังไม่ให้ประกันตัวก็ไม่สามารถที่จะประกันตัวได้ไม่ได้หมายความว่าผู้ครองที่ ๑ จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำการของผู้ต้องหา ส่วนความผิดฐานอื่นผู้ครองที่ ๑ ไม่เคยไปประกันตัวเนื่องจากไม่เคยได้รับการติดต่อกันคดีอื่น ผู้ครองที่ ๑ เคยไปร่วมกิจกรรมทางการเมือง “กลุ่มยืน หยุด ชั่ง” โดยไปในหลายฐานะ เช่น ผู้สังเกตการณ์ กรรมมาธิการไม่ได้ไปคนเดียวแต่มีตัวแทนจากหลายพระองค์การเมืองและมีรัฐมนตรีของกระทรวงยุติธรรมร่วมไปด้วยแม้ผู้ครองที่ ๑ ไปร่วมแต่ไม่ได้สนับสนุนข้อเรียกร้องของกลุ่มดังกล่าว

ผู้ครองที่ ๑ เห็นว่าการกระทำที่ถือเป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คือการกระทำการท่านรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เป็นการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองจากรัฐเดียว หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แต่การดำเนินการตามกระบวนการนิติบัญญัติตามหน้าที่และอำนาจของรัฐธรรมนูญไม่เป็นการล้มล้างการปกครอง

และเห็นด้วยกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๘ - ๒๙/๒๕๕๕ ว่าการคุ้มครองประมุขของรัฐนั้น ต้องสูงกว่าสามัญชน แต่สิ่งที่สำคัญคือ การกำหนดโทษทางอาญาต้องได้สัดส่วน เช่น สมัย ร.ศ. ๑๑๙ การกำหนดโทษตามความผิดฐานนี้คือ จำคุกสามปี ดังนั้น ต้องหาดุลยภาพระหว่างเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสังคมกับเรื่องการปกครองและความมั่นคงของรัฐในหลายรูปแบบ ซึ่งต้องนำเรื่องนี้เข้าสู่กระบวนการทางรัฐสภาพ สิ่งที่เราคิดว่ามันเป็นจินตนาการ ทำลาย หรือเป็นปฏิปักษ์ สำคัญ เซาะกร่อน จะหายไปจนน้อยลง

ข้อบังคับพระคู่สูกร้องที่ ๒ มีอุดมการณ์ทางการเมือง ในข้อที่ ๙ ว่า เสรีภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ เป็นเรื่องของอุดมการณ์ทางการเมืองของพระคู่สูกร้องที่ ๒ ที่ต้องการให้เกิดความเท่าเทียมกัน และเท่าทันโลก ไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองใดๆ ที่จะล้มล้างหรือมีการเปลี่ยนการปกครอง หลักการดังกล่าว ใช้กับประชาชนทั่วไป ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ พระคู่สูกร้องที่ ๒ ยังยึดมั่นในการปกครอง ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Constitutional Monarchy) เท่านั้น

ผู้สูกร้องที่ ๑ ไม่ทราบว่ามีการยุยงปลุกปั่นเยาวชนให้กระทำการใดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ หรือไม่ แต่ในฐานะพระคุณการเมืองหรือสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรต้องพยายามลดปัญหา เพื่อไม่เกิดความขัดแย้ง ผู้สูกร้องที่ ๑ เคยทราบว่า กรรมการบริหารพระคุณ สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สมาชิกของพระคู่สูกร้องที่ ๒ แสดงความคิดเห็นทางสื่อสังคมออนไลน์ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๖๒ ซึ่งผู้สูกร้องที่ ๑ พยายามทำความเข้าใจกับบุคคลดังกล่าวว่า ข้อเสนอในการยกเลิกนั้นไม่ตรงกับอุดมการณ์ของพระคุณ และไม่ตรงกับสิ่งที่พระคุณนำเสนอต่อสาธารณะ เนื่องจากผู้สูกร้องที่ ๑ และพระคู่สูกร้องที่ ๒ ยืนยันว่าจะต้องเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายผ่านกระบวนการนิติบัญญัติเท่านั้น ส่วนสมาชิกพระคุณนี้ มีประมาณ ๔๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ คน ผู้สูกร้องที่ ๑ ไม่อาจทราบว่ามีสมาชิกคนใดแสดงความคิดเห็นดังกล่าว เช่นเดียวกันนี้ก็ และตามเอกสารหมาย ศ ๓๓/๑ ผู้สูกร้องที่ ๑ ปราศรัยที่จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๗ เป็นการแสดงเจตนากรณ์ต่อสถานการณ์เฉพาะหน้า แต่ยังนัยไม่รื่องของการแก้ไขกฎหมาย ผ่านกระบวนการทางนิติบัญญัติเท่านั้น ไม่เคยสนับสนุนให้ยกเลิกมาตรา ๑๖๒

๖. นายชัยสวัช ตุลาอน เบิกความว่า พระคู่สูกร้องที่ ๒ ไม่เคยยื่นเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ต่อสภาผู้แทนราษฎร แต่มีสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่สูกร้องที่ ๒ เคยยื่นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ซึ่งหนึ่งในมาตรាអีการแก้ไขคือ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ การเสนอกฎหมายโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยื่อมเป็นเอกสารที่ขอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ต้องอยู่ใต้อันตรายของพระองค์ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งในปัจจุบันพระองค์ถูกร้องที่ ๒ ไม่มีข้อเสนอในการเสนอร่างกฎหมาย แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ เนื่องจากเรื่องดังกล่าวยังเป็นคดีอยู่ในศาลรัฐธรรมนูญ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองประมุขของรัฐ ไม่มีปัญหาต่อการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศไทย แต่การกำหนดโทษ ต้องพิจารณาแก้เหตุกับการกระทำอันเป็นความผิด ได้สมดุลระหว่างการคุ้มครองประมุขแห่งรัฐกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน พระองค์ถูกร้องที่ ๒ ไม่มีแนวคิดที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ ซึ่งปัจจุบันมีแต่เพียงข้อเสนอของพระองค์ถูกร้องที่ ๒ ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่ทั้งฉบับโดยสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน แต่พยานเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ รวมถึงหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ สามารถทำได้ ภายใต้เงื่อนไขว่า การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติที่ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ซึ่งกำหนดห้ามแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรูปแบบของรัฐ ประกอบกับรัฐธรรมนูญไทยเคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในหมวดพระมหากษัตริย์มาแล้วหลายครั้ง

พระองค์ถูกร้องที่ ๒ ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้กระทำการผิดหรือร่วมกระทำความผิด เป็นผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือเคยช่วยเหลือประการใด ๆ ต่อผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ พยานไม่ทราบว่ามีผู้กระทำการผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ตามคำพิพากษาถึงที่สุดเป็นสมาชิกพระองค์ แต่มีสมาชิกพระองค์หนึ่งต้องคำพิพากษาของศาลชั้นต้นว่า กระทำการผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ อันเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ คำพิพากษาต่อศาลสูง ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง บัญญัติให้ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันที่ถึงสุดแสดงว่า บุคคลได้ได้กระทำการผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมอเป็นผู้กระทำการผิดไม่ได้ สมาชิกพระองค์ มีอิสระในการแสดงออกทางการเมืองของตน พระองค์ถูกร้องที่ ๒ ไม่อยู่ในวิสัยที่จะควบคุมการแสดงออกทางการเมืองของบุคคลที่เป็นสมาชิกพระองค์ได้ หากกระทำการทำของบุคคลที่เป็นสมาชิกพระองค์จะเป็นการกระทำผิด

ทางอาญาตามกฎหมายได้ ย่อมมีได้เป็นการกระทำในฐานะที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกพรรค แต่เป็นการกระทำส่วนบุคคลเท่านั้น และพยานเห็นว่าการเป็นผู้ประกันตัวผู้กระทำการมิได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ นั้น ทราบได้ที่ยังไม่มีคำพากษาถึงที่สุดว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำการมิได้ ย่อมต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้บริสุทธิ์ และมีสิทธิได้รับการปล่อยชั่วคราวระหว่างการพิจารณาคดีของศาล การที่สมาชิกพรรครู้กรองที่ ๒ เป็นนายประกันย่อมเป็นสิทธิโดยแท้ และการพิจารณาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือไม่ เป็นอำนาจดุลพินิจขององค์กรตุลาการ ไม่อาจก้าวล่วงได้ และการเป็นนายประกันให้แก่บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำการมิได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ หรือความผิดอื่น ย่อมมีได้เท่ากับการสนับสนุนการกระทำการมิได้ถูกกล่าวหา

พรรครู้กรองที่ ๒ ไม่เคยมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสนับสนุนให้มีการรณรงค์หรือการเสนอ yok เลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ พยานไม่ทราบว่ามีสมาชิกพรรครู้กรองที่ ๒ เคยมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือสนับสนุนกรณีดังกล่าว และไม่เคยมีมติของพรรครับรองให้สมาชิกพรรครณรงค์หรือการเสนอ yok เลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒

ส่วนการเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ไม่ได้เป็นมติพรรครู้กรองที่ ๒ แต่เป็นการใช้เอกสารที่ในฐานะสมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิเสนอร่างกฎหมาย ทั้งนี้ ไม่ใช่สมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิ พรรครู้กรองที่ ๒ ทุกคนลงชื่อในการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าว การนำนโยบายเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ลงเว็บไซต์ของพรรครู้กรองที่ ๒ ไม่จำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบ หรือเป็นมติพรรครหีกรรมการบริหารพรรคร่วม เป็นหน้าที่ของทีมสื่อของพรรครหีกรรมการที่สามารถนำไปลงได้ ซึ่งทั้ง ๓๐๐ นายบานานี้ยืนให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วไม่ต้องผ่านกรรมการบริหารพรรครหีก และไม่จำเป็นที่หัวหน้าพรรครหีกหรือเลขานุการพรรครหีกต้องรู้ข้อความที่ลง ส่วนข้อบังคับของพรรครู้กรองที่ ๒ ข้อ ๙ ที่ว่าอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรครหีก ไม่มีบุคคลใดถูกเลือกปฏิบัติ แต่พระมหาภัตตริย์ในฐานะที่เป็นประมุขของรัฐก็จะได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ ทั้งนี้ พยานจำรายละเอียดถึงสาเหตุการเพิ่มเติมอุดมการณ์ทางการเมืองดังกล่าวของพรรครู้กรองที่ ๒ ไม่ได้

ประเด็นการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและการแสดงความคิดเห็นทางสื่อสังคมออนไลน์ ของสมาชิกพรรครู้กรองที่ ๒ ที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ บางครั้งที่สมาชิกสภาพัฒนาราชภูมิบางท่านไปสังเกตการณ์ในที่ชุมนุม หรือเข้าร่วม

สังเกตการณ์ในฐานะกรรมการของสถาบันราชภัฏแทนราชภัฏ เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวมีการซุ่มน้ำทรายครั้ง เกิดการประท้วงรัฐว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้ชุมนุม พยานเองเคยไปร่วมสังเกตการณ์การชุมนุม ที่หน้ารัฐสภาพด้วย แต่ไม่ได้เข้าไปประศรัย ส่วนการแสดงความคิดเห็นทางสื่อสังคมออนไลน์ของสมาชิกพรรครัฐ ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นการแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็นสมาชิกสถาบันราชภัฏแทนราชภัฏ หรือว่าสมาชิกพรรครัฐ พยานไม่สามารถทราบได้ว่ามีใครบ้าง และแสดงความเห็นอย่างไร และเมื่อใด แต่สมาชิกสถาบันราชภัฏของพรรครัฐ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่เคยยื่นร่างกฎหมายเพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ หรือมีการประชุมกันในประเด็นดังกล่าว ในเฟซบุ๊กของพรรครัฐ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่เคยสื่อสาร หรือสนับสนุนให้มีการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ เมื่อวันที่ ๓ รัชนาคม ๒๕๖๖ การที่พยานเป็นนายประกันของ นางสาวรักชนก ศรีนook จำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๖๘๓/๒๕๖๕ ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ เพราะ นางสาวรักชนก ศรีนook มีสถานะเป็น สมาชิกสถาบันราชภัฏแทนราชภัฏสังกัดพรรครัฐ ผู้ถูกร้องที่ ๒ หน่วยความให้พยานใช้ดำเนินและหลักทรัพย์ในการประกันตัว ซึ่งการเป็นนายประกันที่ผ่านมาไม่บ่อยครั้ง ไม่ได้เฉพาะข้อกล่าวหาหรือความผิดใดความผิดหนึ่ง การประกันตัว นางสาวรักชนก ศรีนook เพื่อให้ได้สิทธิอุทธรณ์ต่อสูคดีจนถึงที่สุดเท่านั้น ซึ่งเป็นสิทธิปกติ ในกระบวนการยุติธรรมที่ประชาชนทุกคนควรจะได้รับ ไม่ได้หมายความว่าผู้ประกันตัวจะสนับสนุน การกระทำ แต่อย่างใด

ผู้ถูกร้องทั้งสองยืนคำแฉลงการณ์ปิดคดี สรุปได้ว่า นับแต่พรรครัฐ ผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยที่ประชุมใหญ่ วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓ มีมติที่ประชุมใหญ่ให้ยกเลิกข้อบังคับพรรครักษาไว้ ก. พ.ศ. ๒๕๖๓ และใช้ข้อบังคับพรรครักษาไว้ ก. พ.ศ. ๒๕๖๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๓) ต่อเนื่องมาจนถึงการประกาศใช้ข้อบังคับพรรครักษาไว้ ก. พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรครักษา คือ “เสรีภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ” ถ้อยคำดังกล่าว เป็นถ้อยคำเช่นเดียวกันกับคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคอนาคตใหม่ ตามข้อบังคับพรรคอนาคตใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๓ ว่าข้อบังคับพรรคอนาคตใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และข้อบังคับพรรครักษาไว้ ก. ข้อ ๙ วรรคสอง ยังระบุต่อไปด้วยว่า “พรรครักษาไว้ ไม่เป็นภัยด้วยความมั่นในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าพรรครัฐ ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีอุดมการณ์ยึดมั่น การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และยึดมั่นในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พยานหลักฐาน ที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำเบิกความในวันไต่สวนพยาน บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริง หรือความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญ คำแฉลงการณ์ปิดคดีของผู้ถูกร้องทั้งสอง และเอกสารประกอบแล้ว เห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง กำหนดประteinที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิ หรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปگครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิ หรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปگครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบว่ามีการกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุด เพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “การดำเนินการตามมาตราหนึ่งไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง”

ข้อเท็จจริงพึงเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ รวมจำนวน ๔๕ คน เสนอว่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ยื่นต่อประธานสภาพผู้แทนราษฎร (เอกสารหมายเลข ร ๓) ระหว่างการหาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ใช้โน้ตบุ๊กของพรรครัฐบาลผู้ถูกร้องที่ ๒ ในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง เสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และยังดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (เอกสารหมายเลข ร ๔) ประกอบกับผู้ถูกร้องทั้งสองมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ (เอกสารหมายเลข ศ ๒๑ ถึง ศ ๓๖) และมีกรรมการบริหารพรรคร สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สมาชิกของพรรครัฐบาลผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นผู้ต้องหาหรือเป็นนายประกันผู้ต้องหาในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ (เอกสารหมายเลข ศ ๑๙ ถึง ศ ๒๐) และเคยแสดงความคิดเห็นทั้งให้แก้ไขและยกเลิกกฎหมายดังกล่าว ผ่านการจัดกิจกรรมทางการเมืองและสื่อสังคมออนไลน์หลายครั้ง (เอกสารหมายเลข ศ ๓๗)

กรณีมีข้อโต้แย้งที่ต้องวินิจฉัยตามคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องทั้งสองก่อนว่า ผู้ร้องบรรยายคำร้องโดยอ้างความคิดเห็นของบุคคล มีลักษณะเป็นการคาดคะเน ไม่ยืนยันข้อเท็จจริง หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง และไม่ได้ระบุข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาว่าผู้ถูกร้องทั้งสองกระทำการล้มล้าง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างไร ทำให้ผู้ถูกร้องทั้งสอง ไม่อาจเข้าใจได้ เป็นคำร้องที่ไม่ชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ วรคหนึ่ง (๒) หรือไม่ เห็นว่า คำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวกรเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับ ความผิดฐานหมิ่นประมาท) ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ โดยใช้เป็นนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้งและยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการใช้สิทธิ หรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรคหนึ่ง โดยอ้างพยานเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งพยานวัตถุ ได้แก่ ภานุนิ่ง บันทึกภาพเคลื่อนไหวและเสียง พร้อมถอดข้อความเป็นลายลักษณ์อักษรของเหตุการณ์ที่แสดงถึงการกระทำ ของผู้ถูกร้องทั้งสองประกอบมาท้ายคำร้องซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของคำร้อง คำร้องมีความชัดเจน เพียงพอที่จะทำให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเข้าใจสภาพของการกระทำที่เป็นข้อกล่าวหาและสามารถต่อสู้คดีได้ คำร้องของผู้ร้องขอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพ เพื่อล้มล้างการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายเป็นกฎหมายที่ผู้มีอำนาจตราขึ้นเพื่อใช้บังคับเหนือบุคคลให้ปฏิบัติตามเป็นการทั่วไป เพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือระหว่างบุคคลกับรัฐ หรือเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ การที่สังคมหนึ่งจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เกิดการเอารัดเอาเปรียบย่อมจำเป็นต้องมีกฎหมายที่ชัดเจนแน่นอนและเป็นธรรม ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือรัฐสภาเป็นองค์กรหลักในการใช้อำนาจจัดตั้งด้านนิติบัญญัติของประเทศไทยได้หลักการ ตามรัฐธรรมนูญ โดยที่รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย บทบัญญัติแห่งกฎหมายได

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญย่อมใช้บังคับไม่ได้ การตรากฎหมายฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาต้องพิจารณา มิให้ขัดหรือแย้งต่อหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย โดยกระบวนการการตรากฎหมายต้องขอบด้วยรัฐธรรมนูญ แม้การเสนอร่างกฎหมายต่อสภาพัฒนาราชภูมิเป็นวิธีการทางรัฐสภา ซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ฝ่ายนิติบัญญัติ มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงในการเสนอและพิจารณาร่างกฎหมายในระดับพระราชนิติบัญญัติ แต่เมื่อร่างกฎหมาย ผ่านกลไกการตรวจสอบโดยฝ่ายนิติบัญญัติแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญยังมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมายได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) อันถือเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลฝ่ายนิติบัญญัติ การที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ กำหนดหน้าที่ และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญให้เข้ามาตรวจสอบการกระทำที่เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครอง ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยไม่ได้บัญญัติยกเว้นการกระทำใดให้เป็นการเฉพาะ การเสนอร่างกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติจึงเป็นการกระทำหนึ่งซึ่งอาจถูกตรวจสอบได้ว่าเป็นการกระทำ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ เป็นบทบัญญัติที่มีความมุ่งหมายเพื่อเป็นมาตรการปกป้องคุ้มครอง ระบบการปกครองของประเทศไทยเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ประการ คือ ระบบประชาธิปไตย และพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คำว่า “ระบบประชาธิปไตย” เป็นรูปแบบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย ส่วนคำว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” เป็นการให้ความหมายว่า ประเทศไทยมีรูปแบบประมุขของรัฐ เป็นพระมหากษัตริย์ หลักการตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๓๕ และบัญญัติในทำนองเดียวกันไว้ในรัฐธรรมนูญต่อมาทุกฉบับ เป็นการวางหลักการเพื่อพิทักษ์ปกป้อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จากภัยคุกคามอันเกิดจากการกระทำ ซึ่งเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ในลักษณะมุ่งหมายให้หลักการและคุณค่าทางรัฐธรรมนูญ ที่รองรับการดำรงอยู่ของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิให้ล้มเหลวหรือสูญเสียไป บทบัญญัติมาตราหนึ่งคุ้มครองมิให้มีการใช้สิทธิและเสรีภาพที่จะส่งผลเป็นการบั่นthonทำลายหลักการพื้นฐาน ของรัฐธรรมนูญ และสั่นคลอนรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขของไทยที่ดำรงอยู่ให้เสื่อม堕ลงหรือต้องสั่นสะท้านไป จึงบัญญัติให้มีกลไกป้องกันการปกครอง จากการถูกบั่นthonบ่อนทำลายโดยการใช้สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองที่เกินขอบเขตของบุคคล หรือพรรคการเมืองไว้

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดการกระทำอันเป็นความผิด และกำหนดอัตราโทษแก่ผู้ที่กระทำการหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาذاตามาตรายพระมหากษัตริย์ พระราชนี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หากผู้ใดกระทำการความผิดตามมาตราดังกล่าว ต้องได้รับโทษทางอาญาเพรະเหตุแห่งการกระทำนั้น สอดคล้องกับการที่ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยรัฐธรรมนูญบัญญัติให้พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันหนึ่งในรัฐธรรมนูญนี้ สืบเนื่องมาจากเหตุผลทางประวัติศาสตร์ โบราณราชประเพณี นิติประเพณี ซึ่งนอกจากจะมีลักษณะเป็นสถาบันหลักของประเทศไทยแล้ว องค์พระมหากษัตริย์ ยังทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะที่ผู้ใดจะละเมิดมิได้ จะกล่าวหาหรือฟ้องร้องในทางใด ๆ มิได้ พระเกียรติของสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นการผดุงไว้ซึ่งเกียรติยศของประเทศไทย และรักษาคุณลักษณะ ประการสำคัญของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงมีความชอบธรรม ที่ต้องมีกฎหมายคุ้มครองมิให้มีการละเมิดพระมหากษัตริย์ในฐานะที่ทรงเป็นประมุขของรัฐ และเป็นสถาบันหลักของประเทศไทยตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองไว้

การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ รวมจำนวน ๔๔ คน เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับ ความผิดฐานหมิ่นประมาท) ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๗ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มีเนื้อหาให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๒ จากเดิมที่เป็นหมวด ๑ ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ให้เป็นลักษณะ ๑/๑ ความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติของพระมหากษัตริย์ พระราชนี รัชทายาท และเกียรติยศของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การที่ประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด แบ่งลักษณะความผิดเป็น ๓ ลักษณะ โดยจัดเรียงตั้งแต่ลักษณะความผิดอันเป็นการกระทำที่กระทบต่อรัฐ ความผิดที่เป็นการกระทำที่กระทบต่อตัวตนแห่งหน้าที่ราชการ ความผิดที่เป็นการกระทำต่อสาธารณะ ความผิดที่กระทบต่อสังคม และบุคคล และความผิดที่กระทบต่อปัจเจกบุคคล แม้ผู้ถูกร้องทั้งสองโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายอาญา มิได้กำหนดลำดับศักดิ์ของหมวดหมู่และลักษณะกฎหมายไว้ แต่ประมวลกฎหมายอาญาในแต่ละลักษณะ บัญญัติเรียงลำดับตามความสำคัญและความร้ายแรงในแต่ละหมวดและในแต่ละมาตราไว้ โดยมาตรา ๑๑๒ อยู่ในลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร เนื่องจากต้องคุ้มครองทั้งความมั่นคง

แห่งราชอาณาจักรและเกียรติยศของประมุขของรัฐ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ที่บัญญัติรับรองว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันพระมหากษัตริย์ จึงมีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ เพราะพระมหากษัตริย์กับประเทศไทยหรือชาติไทย ดำรงอยู่คู่กันเป็นเนื้อเดียวกัน เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ และดำรงความเป็นปึกแผ่นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของคนในประเทศ การกระทำการใดต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จึงเป็นการกระทำการผิดต่อความมั่นคง ของประเทศด้วย การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวก เสนอให้มาตรา ๑๑๒ ออกจากลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร เป็นการกระทำเพื่อมุ่งหวังให้ความผิดตามมาตรา ๑๑๒ ไม่เป็นความผิดที่มีความสำคัญและความร้ายแรงระดับเดียวกับความผิดในหมวดของลักษณะ ๑ และไม่ให้ถือเป็นความผิดที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศอีกต่อไป มีเจตนามุ่งหมายที่จะแยกสถาบัน พระมหากษัตริย์กับความเป็นชาติไทยออกจากกันซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐอย่างมีนัยสำคัญ ศาสตร์ธรรมนูญได้มีคำนิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๘ - ๒๙/๒๕๕๕ ว่างหลักเกี่ยวกับบทบัญญัติมาตรา ๑๑๒ ไว้ว่า การกระทำการใดฐานห่มีประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาชາตามด้วยพระมหากษัตริย์ พระราชชนนี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มีลักษณะของการกระทำการใดที่มีความร้ายแรง มากกว่าการดูหมิ่นหรือห่มีประมาทต่อบุคคลธรรมดาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ ประกอบกับเพื่อพิทักษ์ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชชนนี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ให้ถูกกล่าว訾蔑โดยการห่มีประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาชາตามด้วยได้โดยง่าย จึงไม่มีบทบัญญัติเหตุยกเว้นความผิดหรือเหตุยกเว้นโทษไว้ในทำนองเดียวกันกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ และมาตรา ๓๓๐ การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวก เสนอให้เพิ่มบทบัญญัติให้ผู้กระทำการผิด สามารถพิสูจน์เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษได้ ตามร่างมาตรา ๖ ซึ่งให้เพิ่มความมาตรา ๑๓๕/๑ ว่า ผู้ใดติดเชื้อ แสดงความคิดเห็น หรือแสดงข้อความโดยสุจริต เพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อชักจูง รัฐธรรมนูญ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ผู้นั้นไม่มีความผิด และเพิ่มความมาตรา ๑๓๕/๔ ว่า ถ้าผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำการผิดพิสูจน์ได้ว่า ข้อที่หาว่าเป็นความผิดนั้นเป็นความจริง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ ร่างกฎหมายดังกล่าวย่อมาทำให้ผู้กระทำการผิด ใช้ข้อกล่าวว่าอ้างว่าตนเข้าใจผิดและเชื่อโดยสุจริตว่าเป็นความจริงเป็นข้อต่อสู้และขอพิสูจน์ความจริง ในทุกดีเช่นเดียวกับการที่ผู้กระทำการผิดในคดีห่มีประมาทบุคคลทั่วไปก็ขึ้นต่อสู้ ทั้งที่ลักษณะ

ของการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรงมากกว่าการหมิ่นประมาทหรือดูหมิ่นต่อบุคคลธรรมดាចือการพิจารณาคดีของศาลจะต้องมีการสืบพยานหลักฐานตามข้ออ้าง ข้อถียง ข้อต่อสู้ ระหว่างคู่ความในคดีการพิสูจน์เหตุดังกล่าวจำต้องพำพดพึงหรือกล่าวหาสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งอยู่ในสถานะอันควรเคารพสักการะอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ที่บัญญัติให้องค์พระมหากษัตริย์ทรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ และทำให้ข้อความดังกล่าวกระจาຍออกสู่สาธารณะ อันเป็นการเสื่อมพระเกียรติ อีกทั้งการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวก เสนอให้ความผิดตามมาตรา ๑๖ เป็นความผิดอันยอมความได้ โดยเพิ่มความในมาตรา ๑๓๔/๙ วรรคหนึ่ง ว่า “ความผิดในลักษณะนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้” และวรรคสอง “ให้สำนักพระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย ในความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติของพระมหากษัตริย์ พระราชนี รัชทายาท และเกียรติยศของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” โดยให้สำนักพระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหายเพียงหน่วยงานเดียว มุ่งหมายให้การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ กล้ายเป็นความผิดที่เป็นเรื่องส่วนพระองค์ ของสถาบันพระมหากษัตริย์เท่านั้น เป็นการลดสถานะความคุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้รัฐไม่ต้องเป็นผู้เสียหายในความผิดดังกล่าวโดยตรงและให้สถาบันพระมหากษัตริย์กล้ายเป็นคู่ขัดแย้งกับประชาชน และจะเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ส่งผลให้การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖ ไม่ใช่การกระทำความผิดที่กระทบต่อชาติและประชาชน ทั้งที่การกระทำความผิดดังกล่าวอยู่ย่อมเป็นการทำร้ายจิตใจของชนชาวไทยที่มีความเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะทรงเป็นประมุขและศูนย์รวมความเป็นชาติที่รัฐต้องคุ้มครองและต้องเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา

ดังนั้น แม้การเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖ จะเป็นหน้าที่และอำนาจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกระบวนการทางนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ และร่างกฎหมายดังกล่าวจะไม่ได้รับการบรรจุในภาระการประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่การเสนอร่างกฎหมายนี้กลับดำเนินการโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรครัฐบาลร้องที่ ๒ ทั้งสิ้นเพียงพรรครเดียว (เอกสารหมายเลข ศ ๗/๘ ถึง ศ ๗/๑๓) ทั้งผู้ถูกร้องทั้งสองเปิกความต่อศาลยอมรับว่า พรรครัฐบาลร้องที่ ๒ นำเสนอนโยบายดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อใช้เป็นนโยบาย รณรงค์หาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ และปัจจุบัน ยังคงปรากฏเป็นนโยบายการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖ อยู่บนเว็บไซต์ของพรรครัฐบาล

ผู้ถูกร้องที่ ๒ (เอกสารหมายเลข ร ๔) การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองใช้การเสนอกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เป็นนโยบายของพระคู่ถูกร้องที่ ๒ ใน การหาเสียงเลือกตั้งแม้มีร่างที่จะแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ให้เห็นว่าจะแก้ไขในประเด็นใด เสนอมาพร้อมนโยบายพระคู่ถูกร้องที่ ๒ แต่ตามเว็บไซต์ของพระคู่ถูกร้องที่ ๒ กล่าวถึงการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ กลับมีเนื้อหาที่จะแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ทำนองเดียวกับ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น ถือได้ว่า พระคู่ถูกร้องที่ ๒ ร่วมกับผู้ถูกร้องที่ ๑ เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยเนื้อหาร่างกฎหมายที่เสนอเป็นพุทธิกรณีที่แสดงออกถึงเจตนาของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ต้องการลดถอนการคุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ลง โดยผ่านร่างกฎหมายและอาศัยกระบวนการทางนิติบัญญัติ สร้างความชอบธรรมโดยช่อนเร้นด้วยวิธีการผ่านกระบวนการทางรัฐสภา ยิ่งกว่านั้น ผู้ถูกร้องทั้งสอง ยังมีพุทธิกรณีรณรงค์หาเสียงทางการเมืองเพื่อเสนอแนวความคิดดังกล่าวให้แก่ประชาชนทั่วไป ผ่านรูปแบบนโยบายของพระคู่ถูกร้องที่ ๒ อย่างต่อเนื่อง หากประชาชนทั่วไปซึ่งไม่รู้เจตนาแท้จริง ของผู้ถูกร้องทั้งสองอาจหลงเชื่อตามความคิดเห็นที่แสดงออกผ่านการเสนอร่างกฎหมายและนโยบายของพระคู่ถูกร้องทั้งสอง ศาสตราจารย์ธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๒ ว่า สาระสำคัญซึ่งเป็นหลักการขึ้นพื้นฐาน ของระบบการปกครองประชาธิปไตยของไทย ดังได้ระบุไว้ในความของพระราชหัตถเลขาที่ ๑/๖๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๗๕ ว่า พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูง ดำรงฐานะอยู่เหนือการเมือง โดยเฉพาะในเรื่องการเมืองเข้าไปมีบทบาทเป็นฝ่ายต่อสู้แข่งขันรองค์ทางการเมือง อันอาจนำมาซึ่งการโภมตี ติเตียน และกระทบกระเทือนต่อกำลังของสถาบันพระมหากษัตริย์ ต้องถูกกลบล้างไป ดังปรากฏเป็นที่ประจักษ์ในคำวินิจฉัยศาสตราจารย์ธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๓ วินิจฉัยว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย ทรงดำรงอยู่เหนือการเมือง และทรงดำรงไว้ซึ่งความเป็นกลาง ทางการเมือง” การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองใช้การเสนอกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เพื่อลดสถานะของสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นนโยบายพระคู่ถูกร้องที่หาเสียงเลือกตั้ง และยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการใช้ประโยชน์จากสถาบันพระมหากษัตริย์เพื่อหวังผลคะแนนเสียงและชนะการเลือกตั้ง มุ่งหมายให้สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ในฐานะคู่ขั้ดแย้งกับประชาชน ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์

ถูกโภมตี ติดเตียน โดยไม่คำนึงถึงหลักการพื้นฐานสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีหลักสำคัญว่าพระมหากษัตริย์ต้องดำรงฐานะอยู่เหนือการเมือง และความเป็นกลางทางการเมือง การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และใช้เป็นนโยบายพระองค์ในการหาเสียงเลือกตั้งดังกล่าว มีเจตนาเชาะคร่อนบ่อนทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นเหตุให้ชำรุดทรุดโทรม เสื่อมธรรม หรืออ่อนแอง นำไปสู่การล้มล้างการปกครอง ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในที่สุด

ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ว่า หลักการปกครองเสรีประชาธิปไตย สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร มีหน้าที่เป็นผู้แทนของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายที่หาเสียงไว้ และการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย ตามนโยบายที่ให้ไว้ต่อประชาชนของสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรเป็นการกระทำในฐานะสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นเอกสารอธิปัตยมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) “ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนัติพระราชการเมืองนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ กลับดำเนินการโดยสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพระองค์ถูกร้องที่ ๒ ทั้งสิ้น (เอกสารหมาย ศ ๗/๙ ถึง ศ ๗/๑๓) ทั้งผู้ถูกร้องทั้งสองเบิกความต่อศาลรัฐธรรมนูญยอมรับว่า พระองค์ถูกร้องที่ ๒ เสนอนโยบายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อใช้เป็นนโยบายรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ และปัจจุบันยังคงปรากฏนโยบายดังกล่าวอยู่บนเว็บไซต์ของพระองค์ถูกร้องที่ ๒ (เอกสารหมาย ร ๔) ข้อโต้แย้งนี้จึงฟังไม่เข้า

ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องที่ ๒ ว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ใช้เฉพาะกับบุคคลธรรมดายังไม่ใช้กับพระองค์การเมืองนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะที่เป็นหัวหน้าพระองค์การเมือง และพระองค์ถูกร้องที่ ๒ เป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่เมื่อพิจารณาความในรัฐธรรมนูญ หมวด ๓ มิได้กำหนดเฉพาะบุคคลที่เป็นบุคคลธรรมดานั้น ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระองค์การเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๐ ประกอบมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๕) บัญญัติหน้าที่ของพระองค์การเมืองที่ต้องให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไว้อย่างชัดเจน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ จึงใช้บังคับกับพระองค์การเมืองซึ่งเป็นนิติบุคคลได้

เมื่อพระคู่สูกร้องที่ ๒ แสดงบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมืองสอดรับกับความเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ โดยการรณรงค์ ปลูกเร้า และยุยงปลุกปั่นเพื่อสร้างกระแสในสังคมให้สนับสนุนการยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยมีกลุ่มบุคคลผู้มีชื่อทำกิจกรรมยืน หยุด ข้าง มีข้อเรียกร้องให้พระการเมืองทุกพระเศษอนโยบายยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อีกทั้งมีกลุ่มบุคคลซึ่งปัจจุบันเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่สูกร้องที่ ๒ เข้าร่วมชุมนุม โดยแแนวร่วมคนละราชภูมิยกเลิก ๑๑๒ (ครย. ๑๑๒) มีการรณรงค์ให้ยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และ นายรังสิมันต์ rome นางอมรัตน์ โชคปนิเตชะ มีพฤติกรรมสนับสนุนเรียกร้องให้ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยการโพสต์ข้อความลงในเฟซบุ๊กส่วนตัว นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเป็นนายประกันให้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยในข้อหาตามมาตรา ๑๑๒ ได้แก่ ผู้สูกร้องที่ ๑ นายชัยรัช ตุลารัน นายรังสิมันต์ rome นางสาวสุทธารณ สุบรรณ อยุธยา นายทองแดง เป็ญจะปัก นางอมรัตน์ โชคปนิเตชะ นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาดุษ นางสาวเบญจ่า แสงจันทร์ นายชาลิต เลาหุตมพันธ์ นางสาวณีภัสส์ กุลศรีวงศ์ทิพ และ นายธีรัชชัย พันธุ์มาศ ในขณะเป็นหรือเป็นอดีตสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่สูกร้องที่ ๒ ตามหนังสือของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (เอกสารหมายเลข ศ ๒๐) สำนักงานตำรวจนแห่งชาติ (เอกสารหมายเลข ศ ๒๑ ถึง ศ ๓๖) สถาบันความมั่นคงแห่งชาติ (เอกสารหมายเลข ศ ๓๗) ศาลอาญา (เอกสารหมายเลข ศ ๔๖) เว็บไซต์สำนักข่าวคุณ ชัด ลีก และคำเบิกความของผู้สูกร้องทั้งสองต่อศาลรัฐธรรมนูญ อีกทั้งสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรสังกัดพระคู่สูกร้องที่ ๒ ยังมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ได้แก่ นายปิยรัฐ จงเทพ นางสาวชลธิชา แจ้งเร็ว และ นางสาวรักษนก ศรีนก ปรากฏตามหนังสือของศาลอาญา (เอกสารหมายเลข ศ ๔๖) เว็บไซต์โอลอร์ และคำเบิกความของผู้สูกร้องที่ ๒ ซึ่งการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ นั้น เป็นความผิดอาญาที่ผู้กระทำจะต้องมีการกระทำที่เข้าองค์ประกอบแห่งความผิด จึงจะถูกกล่าวหาและดำเนินคดีได้ ผู้สูกร้องทั้งสองจึงไม่อาจกล่าวอ้างได้ว่าเป็นความเห็นต่างหรือเป็นคดีการเมือง เพราะการใช้สิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ มีข้อห้ามให้ใช้สิทธิหรือเสรีภาพหากเป็นการกระทำที่ส่งผลต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พฤติกรรมแสดงความความคิดเห็นหรือเข้าร่วมการชุมนุมที่มีการรณรงค์ให้ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ หรือเป็นนายประกันให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒

หรือเป็นผู้กระทำความผิดในข้อหาดังกล่าวเสียเอง พฤติกรรมนั้นๆ ดังกล่าวประกอบกันย่อมแสดงให้เห็นว่า พระคู่อุปถัมภ์ร้องที่ ๒ เป็นกลุ่มการเมืองซึ่งมีเจตนาแอบแฝงต้องการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือยกเลิก บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่คุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ พระคู่อุปถัมภ์ร้องที่ ๒ จัดกิจกรรมปราศรัยใหญ่ ณ สวนสาธารณะเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดย นางสาวท่านตะวัน ตัวตุลานนท์ และ นางสาวอรวรรณ ภู่พงษ์ ขึ้นเวทีปราศรัย และเชิญชวนให้ผู้อุปถัมภ์ร้องที่ ๑ รวมถึงว่าที่ผู้สมัครสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรของพระคู่อุปถัมภ์ร้องที่ ๒ ร่วมกิจกรรม “คุณคิดว่ามาตรา ๑๑๒ ควรยกเลิกหรือแก้ไข” ซึ่งผู้อุปถัมภ์ร้องที่ ๑ นำสติ๊กเกอร์สีแดง ปิดลงในช่องยกเลิกมาตรา ๑๑๒ เมื่อผู้อุปถัมภ์ร้องที่ ๑ ได้ยังคงแสดงความต่อศัลรัฐธรรมนูญว่าเป็นพิยกรรมแสดงออก เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ตั้งกระทู้ถ้ามาร่วมกับการฟังการปราศรัยโดยทั่วไปส่งบทติอารมณ์ลงก่อนที่จะฟังคำปราศรัย ถึงเหตุผลที่สมควรแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และเป็นการบริหารสถานการณ์ ไม่ให้เกิดความรุนแรงนั้น แต่ข้อเท็จจริงปรากฏในหนังสือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าผู้อุปถัมภ์ร้องที่ ๑ ปราศรัยความต้องหนึ่งว่า “... พื้นท้องประชาชนเสนอกฎหมายยกเลิก ม. ๑๑๒ เข้ามา พระคู่ก้าวไกล ก็จะสนับสนุนเข่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น ต้องขอโทษน้องหั้งสองคนที่พี่ต้องแก้ไข ม. ๑๑๒ ในสภาค่อน ถ้าสภายังไม่ได้รับการแก้ไข ก้าวไกลจะออกไปสู้ด้วยกันครับ” (เอกสารหมายเลข ศ ๓๓) และแสดงให้เห็นถึงเจตนา ของผู้อุปถัมภ์ร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นหัวหน้าพระคู่อุปถัมภ์ร้องที่ ๒ ในขณะนั้น ที่พร้อมจะสนับสนุนการยกเลิก ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ทำให้บทบัญญัตินี้ในการคุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์หมวดสิ่นไป พระหากไม่ได้รับการแก้ไขภายในสภาพผู้แทนราษฎรที่พร้อมที่จะดำเนินการโดยอาศัยวิธีทางอื่น นอกเหนือจากการนิติบัญญัติ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑๙/๒๕๖๔ ว่า “การกระทำที่มีเจตนาทำลายล้างสถาบันพระมหากษัตริย์โดยชัดแจ้งเป็นการเข้ากระร่องบ่อนทำลาย การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญ ได้วางบรรทัดฐานเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขว่า พระมหากษัตริย์ทรงดำรงสถานะอยู่เหนือการเมืองและเป็นกลางทางการเมือง การกระทำใด ๆ ทั้งการส่งเสริม หรือทำลายให้สถาบันพระมหากษัตริย์สูญเสียสถานะที่จะต้องอยู่เหนือการเมืองหรือดำรงความเป็นกลาง ทางการเมือง ย่อมเป็นการเข้ากระร่องบ่อนทำลาย เป็นเหตุให้hardtod โกร์ ลี ลอมทรัม หรืออ่อนแอล เข้าลักษณะเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

แม้ผู้ถูกร้องทั้งสองโต้แย้งว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ มีองค์ประกอบของการกระทำอันจะเป็นการล้มล้างการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้นั้น จะต้องเป็นการใช้ “สิทธิหรือเสรีภาพ” ก็ตาม แต่คำว่า “สิทธิ” หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองและให้ความคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลใดรุกล้ำหรือใช้สิทธิเกินส่วนของตนเองอันถือเป็นการล่วงละเมิดต่อสิทธิของผู้อื่น ส่วนคำว่า “เสรีภาพ” หมายถึง เป็นสภาพของมนุษย์ที่เป็นอิสระในการกำหนดว่า ตนเองจะกระทำการหรือไม่กระทำการอันใด แต่ทั้งนี้ การใช้เสรีภาพจะต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่นด้วย ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๔ กำหนดกรอบการใช้สิทธิและเสรีภาพสอดคล้องกับติกรรมระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ข้อ ๑๙ ไว้ ๓ ประการ ดังนี้ (๑) ต้องไม่กระทำต่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ (๒) ต้องไม่กระทำต่อความสงบเรียบร้อย และ (๓) ต้องไม่กระทำสิทธิและเสรีภาพของคนอื่น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองมีพฤติกรรมในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเพื่อเรียกร้องให้มีการทำลายการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขโดยช่อนเร้นผ่านการเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และใช้เป็นนโยบายพรรค แม้เหตุการณ์ตามคำร้องผ่านพันไปแล้ว แต่การดำเนินการรณรงค์ให้มีการยกเลิกหรือการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาของผู้ถูกร้องทั้งสองมีลักษณะดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเป็นขบวนการ โดยใช้หลายพหุติการณ์ประกอบกัน ทั้งการชุมนุมเรียกร้องการจัดกิจกรรมทางการเมือง การรณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร และการใช้เป็นนโยบายหาเสียงเลือกตั้ง หากยังปล่อยให้ผู้ถูกร้องทั้งสองกระทำการดังกล่าวต่อไปย่อมไม่เกินเหตุที่จะนำไปสู่การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองจึงเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง โดยมาตรา ๔๙ วรรคสองให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคตได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง และสั่งการให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเลิกการแสดงความคิดเห็น การพูด

การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นเพื่อให้มีการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อีกทั้งไม่ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ด้วยวิธีการซึ่งไม่ใช่กระบวนการทางนิติบัญญัติโดยชอบ ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตด้วยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง และพระราชนิปัณณิตรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๔

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์

นายปัญญา อุดชาชน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดม สิทธิวิรชธรรม

นายวิรุฬห์ แสงเทียน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจิรนิติ หวานนท์

นายนภดล เทพพิทักษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราษฎ

นายอุดม รัชอมฤต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติมคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗

ในพระปรมາภิไயพระมหาภชติริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๖

วันที่ ๒๕ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	นายธีรยุทธ สุวรรณเกษร	ผู้ร้อง
	นายพิรา ลีมเจริญรัตน์ หัวหน้าพรรคก้าวไกล ที่ ๑	
	พรรคก้าวไกล ที่ ๒	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ (ข้อแก้ไขคำวินิจฉัย)

คดีนี้สืบเนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗ วินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง และส่งผลกระทบต่อผู้ถูกร้องทั้งสองเลิกการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นเพื่อให้มีการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อีกทั้งไม่ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ด้วยวิธีการซึ่งไม่ใช่กระบวนการทางนิติบัญญัติโดยชอบที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตด้วยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๔

- ๒ -

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญพบว่าคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗ มีข้อความที่เกิดจากการพิมพ์ผิดพลาด หน้า ๑๙ บรรทัดที่ ๒๒ หน้า ๓๓ บรรทัดที่ ๕ บรรทัดที่ ๑๕ และบรรทัดที่ ๒๕ หน้า ๓๔ บรรทัดที่ ๑๒ และบรรทัดที่ ๒๒ และหน้า ๔๖ บรรทัดที่ ๒๕

พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีข้อผิดพลาด ศาลรัฐธรรมนูญเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง เพราะมิใช่เป็นการกลับหรือแก้ผลในคำวินิจฉัยเดิม อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ให้แก้ไขคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗ ดังนี้

หน้า ๑๙ บรรทัดที่ ๒๒ จากข้อความที่ว่า “ความผิดฐานในลักษณะนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้” เป็น “ความผิดในลักษณะนี้เป็นความผิดอันยอมความได้”

หน้า ๓๓ บรรทัดที่ ๕ จากข้อความที่ว่า “มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๑)” เป็น “มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๒)” บรรทัดที่ ๑๕ จากข้อความที่ว่า “ศูนย์ทนายเพื่อสิทธิมนุษยชน” เป็น “ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน” และบรรทัดที่ ๒๕ จากข้อความที่ว่า “พระมหาภัตตริย์เป็นประมุข” เป็น “พระมหาภัตตริย์ทรงเป็นประมุข”

หน้า ๓๔ บรรทัดที่ ๑๒ จากข้อความที่ว่า “บทบัญญัติที่ของรัฐธรรมนูญ” เป็น “บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ” และบรรทัดที่ ๒๒ จากข้อความที่ว่า “ก่อนมีคำพิพากษาอันที่ถึงสุด” เป็น “ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด”

หน้า ๔๖ บรรทัดที่ ๒๕ จากข้อความที่ว่า “พฤติกรรมแสดงความความคิดเห็น” เป็น “พฤติกรรมแสดงความคิดเห็น”

นอกจากที่มีคำสั่งแก้ไขดังกล่าวคงเป็นไปตามข้อความเดิมทุกประการ

ทั้งนี้ ห้ามมิให้คัดสำเนาคำวินิจฉัยเดิม เว้นแต่จะได้คัดสำเนาคำสั่งเพิ่มเติมนี้รวมไปด้วยตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๓ วรรคสาม

- ๓ -

(คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติมคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗)

๔ ๘/

(นายปัญญา อุดขาณ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิงห์วิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

๙๙๙ ๑๖๖๖๖

(นายวิรุพ्प์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพหกษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราษฎ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ